

Handelshögskolan
VID GÖTEBORGS UNIVERSITET

Revisionspliktens avskaffande –

Ett hinder för Skatteverket?

Kandidatuppsats i företagsekonomi
Extern redovisning och Företagsanalys
Vårterminen 2010
Handledare: Pernilla Lundqvist
Jan Marton
Författare: Oskar Wall
Viktoria Nittfors

Förord

Vår studie om skattefel och revisionsplikts slopande har varit genomförbart tack vare våra respondenter från Skatteverket; *Niklas Åkerberg, Dahny Skantze, Martin Pernheim, Bengt Thoresson* samt *Barbro Dahlqvist*. Vi vill tacka dem för god planering och engagemang i samband med undersökningen.

Vi vill även tacka våra handledare, *Pernilla Lundqvist* och *Jan Marton* för god handledning, samt opponenter för värdefulla råd under uppsatsens utformning.

Slutligen vill vi tacka varandra för gott samarbete och kreativitet.

Göteborg, den 29 maj 2010

Viktorija Nittfors

Oskar Wall

Sammanfattning

Kandidatuppsats i Företagsekonomi, Extern Redovisning och Företagsanalys VT10, Handelshögskolan Göteborgs Universitet

Författare: Viktoria Nittfors och Oskar Wall

Handledare: Pernilla Lundqvist och Jan Marton

Nyckelord: Revisionsplikten, revision, revisor, skattefel, Skatteverket

Titel: Revisionsplikten avskaffande – ett hinder för Skatteverket?

Bakgrund och problem: Revisionsplikten i Sverige infördes för att minska den höga ekonomiska brottsligheten i små företag. Regeringen har presenterat en proposition om frivillig revision, som sannolikt träder ikraft redan 1 november 2010. Propositionen följer SOU 2008:32, dock med förändringar i gränsvärden som istället skall omfatta 72 procent av samtliga, aktiva aktiebolag i Sverige. Den offentliga myndigheten Skatteverket står inför en utmaning då revisionsplikten avskaffande kan föra med sig sämre redovisningsunderlag för företag som väljer bort revisor. Detta kan leda till en ökning av skattefel, som redan i dagsläget utgör ett skattebortfall på 133 miljarder kronor.

Syfte: Uppsatsens syfte är att utreda Skatteverkets uppfattning om hur revisionsplikten avskaffande kommer att påverka skattefel i små företag. Vidare ska undersökas hur Skatteverket behöver ändra sina åtgärder kring skattefel.

Avgränsning: Denna studie avgränsas till att omfatta Skatteverkets uppfattning om skattefel samt revisionsplikten avskaffande. Det empiriska materialet har därmed inhämtats från Skatteverket. Vidare berörs endast skattebrott, med kategoriseringen ”övriga nationella skattefel”.

Metod: Undersökningen har genomförts genom fem intervjuer med respondenter från Skatteverket i Göteborgsregionen. Två skatterevisorer, en skattehandläggare, en skatteinformatör och en sektionschef. Det empiriska materialet har sedan analyserats utifrån författarnas referensram.

Resultat och slutsatser: Skatteverket har visat sig vara väl förberedda inför avskaffandet av revisionsplikten. Författarna anser att även om skattefel kommer öka, bidrar Skatteverkets åtgärder till att ökningen inte kommer ske i någon högre utsträckning. Detta, tillsammans med att gränsvärdena är lågt satta och att många små företag kommer att behålla sin revisor.

Förslag till fortsatt forskning: Det skulle vara intressant att undersöka utfallet av revisionspliktens avskaffande samt vilket påverkan den visat sig ha på skattefel. Mätningen och beräkningen av skattefel skulle kunna ske statistiskt och jämföras med Danmark, som avskaffade revisionsplikten år 2006. Vidare skulle det vara intressant att undersöka det holländska projektet ”Intuition – som en kontrollförebyggande åtgärd”, där skatterevisorer använder sig av sin magkänsla och intuition när de beslutar om företaget skall revideras eller inte. Ett sådant arbetssätt visar sig spara både tid och kostnader. Projektet skulle kunna tillämpas på det svenska Skatteverket efter avskaffande av revisionsplikten.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1.	INLEDNING	8
1.1	BAKGRUND.....	8
1.2	PROBLEMDISKUSSION	9
1.3	PROBLEMFÖRMULERING	11
1.4	SYFTE	11
1.5	AVGRÄNSNING	11
1.6	DEFINITIONER OCH FÖRTYDLIGANDEN	11
2.	METOD	13
2.1	VAL AV UPPSATSÄMNE.....	13
2.2	VAL AV METOD.....	13
2.2.1	<i>Kvalitativ studie</i>	<i>13</i>
2.3	DATAINSAMLING	13
2.3.1	<i>Primär- och sekundärdata</i>	<i>13</i>
2.4	INTERVJUER	14
2.4.1	<i>Val av respondenter.....</i>	<i>14</i>
2.4.2	<i>Intervjustruktur och intervjugenomförande</i>	<i>15</i>
2.5	METOD FÖR ANALYS.....	16
2.6	TIDIGARE FORSKNING KRING SKATTEFEL.....	17
2.7	RAPPORTENS TROVÄRDIGHET	17
2.7.1	<i>Reliabilitet.....</i>	<i>17</i>
2.7.2	<i>Validitet</i>	<i>18</i>
3.	REFERENSRAM	19
3.1	SKATTEVERKET	19
3.1.1	<i>Allmänt om myndigheten</i>	<i>19</i>
3.1.2	<i>Skatteverkets mål</i>	<i>19</i>
3.2	SKATTEFEL.....	20
3.2.1	<i>Avsiktliga och oavsiktliga skattefel.....</i>	<i>21</i>
3.2.1.1	<i>Skattefelskarta</i>	<i>21</i>
3.2.2	<i>Orsaker till avsiktliga och oavsiktliga skattefel.....</i>	<i>22</i>
3.2.2.1	<i>Oavsiktliga.....</i>	<i>22</i>
3.2.2.2	<i>Avsiktliga</i>	<i>22</i>
3.2.3	<i>Åtgärder mot avsiktliga och oavsiktliga skattefel</i>	<i>23</i>
3.2.3.1	<i>Kontrollera bort skattefel</i>	<i>23</i>
3.2.3.1.1	<i>Panopticon- fängelsemodellen</i>	<i>23</i>
3.2.3.2	<i>Attitydpåverka bort skattefel.....</i>	<i>24</i>
3.2.3.3	<i>Informera bort skattefel</i>	<i>24</i>
3.2.3.4	<i>Lagändring</i>	<i>25</i>
3.2.4	<i>Skattefel i små företag.....</i>	<i>25</i>
3.2.4.1	<i>Oredovisade inkomster.....</i>	<i>26</i>

3.2.4.2 Privata kostnadsavdrag.....	26
3.2.4.3 Skatteeffekten av de vanligaste felen.....	26
3.3 REVISIONSPLIKTEN	27
3.3.1 Företagsrevisor och skatterevisor.....	27
3.3.2 Frivillig revision hos små företag	27
3.3.2.1 Varför en frivillig revision?.....	28
3.3.3 Konsekvenser av frivillig revision	29
3.3.3.1 Skatteverket.....	29
3.3.3.2 Svenskt näringsliv.....	30
3.3.3.3 FAR SRS	30
3.3.4 Revisionspliktens avskaffande i andra europeiska länder	31
3.3.4.1 Danmark – ett steg längre än Sverige	31
3.3.4.2 Danmark - utan betydande ökning av skattefel	32
4. EMPIRI	34
4.1 BAKGRUND OM INTERVJURESPONDENTERNA	34
4.2 SKATTEVERKET	35
4.2.1 Mål och strategier	35
4.2.2 Förtroende och bemötande	36
4.3 SKATTEFEL.....	38
4.3.1 Gränsen mellan avsiktliga och oavsiktliga skattefel.....	38
4.3.2 Val av företag för granskning och revision	38
4.3.3 Skattefel i små företag.....	39
4.4 REVISIONSPLIKTENS AVSKAFFANDE	40
4.4.1 Förändring av respondenternas arbetsuppgifter.....	40
4.4.2 Frivillig revision påverkar skattefel i små företag	40
4.4.2.1 Kvaliteten på redovisningen	40
4.4.2.2 Ökning av antalet skattefel	41
4.4.2.3 Utnyttja revisionens avskaffande för att begå skattefel	42
4.4.3 Påverkan på attityder	42
4.4.3.1 Små företags förtroende för Skatteverket	42
4.4.4 Ändring av Skatteverkets rutiner	43
4.4.4.1 Ytterligare resurser för Skatteverket	43
4.4.4.2 Målet att halvera antalet skattefel	43
5. ANALYS.....	44
5.1 FRIVILLIG REVISION OCH PÅVERKAN PÅ SKATTEFEL I SMÅ FÖRETAG	44
5.1.1 Förtroende är väsentligt för att minska antalet skattefel	44
5.1.1.1 Fortsatt förtroende för småföretagare	45
5.1.2 Ökning av antalet skattefel.....	45
5.2 ÄNDRING AV SKATTEVERKETS RUTINER.....	47
5.2.1 Förändring av arbetsuppgifter.....	47
5.2.1.1 Kompenserade åtgärder	48
5.2.2 Målet att halvera skattefel till år 2014.....	49
6. SLUTSATSER	50

6.1	FÖRFATTARNAS EGNA ÅSIKTER	50
6.2	FÖRSLAG TILL FORTSATT FORSKNING	51
	REFERENSLISTA.....	53
	BILAGOR	56

1. INLEDNING

Det inledande kapitlet ger en presentation och redogörelse av det problemområde som författarna valt ut att undersöka. Därefter förs en problemdiskussion som mynnar ut i en problemformulering. I kapitlet presenteras vidare studiens syfte samt avgränsning.

1.1 Bakgrund

Den första, svenska lagstiftningen som föreskriver revisionsplikt hos aktiebolag infördes den 1 januari 1944. Revisionsplikten bestämdes då till att omfatta endast större företag. Under 1970-talet ökade den ekonomiska brottsligheten alltmer i små företag. (SOU 2008:32). Den nuvarande lagen som fastställer revisionsplikt för samtliga aktiebolag presenterades 1 januari 1983. Lagstiftningen kom till för att underlätta arbetet för Skatteverket och för att företagsledningarna tidigt ska kunna upptäcka ekonomiska problem i bolagen. (Norberg & Thorell, 2005). I kontrast till denna lagstiftning ligger det föreslagna sloandet av revisionsplikten för små företag. Förslaget om frivillig revision innebär att företagen själva kommer få möjligheten att bestämma vilka redovisningstjänster som är nödvändiga specifikt för deras verksamhet. (SOU 2008:32).

Redovisningen i ett företag består av både nytta och monetär kostnad. Den tillför dess användare nytta i form av förbättrade underlag inför beslutsfattande för exempelvis framtida investering. Att producera ett korrekt redovisningsunderlag är en kostnad för företag. Diskussionen kring avskaffande av revisionsplikten handlar till stor del om att minska de stora kostnader som revision medför. Anledningen är de många, till antal, vilande aktiebolag eller de som driver rörelse i mindre omfattning. Nyttan av revision i små företag anses därför inte överväga kostnaden. (SOU 2008:32).

Under 2006 startade en utredning om att se över reglerna om revision i små företag. Ett delbetänkande – SOU 2008:32, överlämnades med förslag om att slopa revisionsplikten för bolag som på balansdagen inte överskrider två av gränsvärdena; balansomslutning 41,5 miljoner kronor, nettoomsättning 83 miljoner kronor samt antalet anställda 50.

Enligt den senaste lagrådsremissen utgiven under år 2010 är regeringen inte beredda att gå fullt ut med de föreslagna gränsvärdena. Framförallt remissinstanserna Skatteverket och FAR SRS föreslår att gränsvärdena istället bör bestämmas till det lägre; 1,5 miljoner kronor i balansomslutningen, 3 miljoner kronor i nettoomsättning samt 3 anställda. Undantag för

revisionsplikten omfattar de företag som underskrider minst två av ovanstående gränsvärdena. Detta återfinns således hos 72 procent av samtliga, aktiva aktiebolag i Sverige. Försiktigheten i de senaste gränsvärdena får redovisningens användare hos företagen att ta lättare på konsekvenserna som följer av den nya reformen. I och med att färre aktiebolag innefattas har kunder, leverantörer, långgivare och andra statliga aktörer som Skatteverket, lättare att anpassa sig till att alla aktiebolag inte längre har en revisor. (Regeringens proposition, 2010. *En frivillig revision*).

Trots lagstadgad revision, är skattefel redan ett stort problem för Skatteverket. Myndigheten har fastställt sex övergripande och långsiktigt mål att uppnå fram till år 2014. Ett av de sex målen är att halvera skattefelen. Målet präglas av det centrala begreppet *förtroende*, som bottnar i ett gott bemötande samt behandlande av skattskyldiga med respekt och förståelse. (Skatteverket, 2010. *Verksamhetsplan för Skatteverket*). I dagsläget utgör det totala skattefelet cirka 5 procent av Sveriges BNP med ett belopp på 133 miljarder kronor. (Skatteverket, 2008. *Skattefelskarta för Sverige*).

Skattefel definieras som skillnaden mellan den skatt som skulle ha blivit fastställd om alla skattskyldiga redovisade korrekt, och den skatt som i praktiken fastställs efter Skatteverkets kontrollinstanser. Fel i redovisningen kan uppkomma av många olika anledningar. Det är därför tänkbart att definiera skattefel ur två perspektiv; avsiktliga och oavsiktliga skattefel. Det förstnämnda är de skattefel som medvetet begås trots vetskapen att det är felaktigt. Däremot handlar oavsiktliga skattefel om okunskap, krångligt skattesystem och övriga omedvetna misstag i deklarationen. (Skatteverket, 2008. *Skattefelskarta för Sverige*).

Det skattemässiga beteendet hos små företag är inte alltid tillfredsställande. Benägenheten att begå skattefel i små företag bedöms vara mer omfattande än i stora företag. Detta kan bero på att större företag har fler intressenter av redovisning och även mer extern insyn. De vanligaste skattefelen hos små företag handlar till största del om undanhållna inkomster samt felaktiga avdrag. (Skatteverket, 2008. *Skattefelskarta för Sverige*).

1.2 Problemdiskussion

Tidigare nämndes att lagstiftning om revisionsplikt infördes för att minska den ekonomiska brottsligheten som omdebatterades stort på 1970-talet (SOU 2008:32). Denna problematik finns även idag och frågan är hur revisionspliktens avskaffande kommer att påverka situationen.

I Dagens nyheter beskriver Olle Lindström företagarnas jubel över att regeringen är på väg mot slopad revisionsplikt. För småföretagen innebär det en möjlig besparing på cirka 2,5 miljarder kronor. Skatteverket är glada över att regeringen genomför reformen med en viss

begränsning och försiktighet. Dock befaras andelen medvetna och omedvetna fel att öka. Huruvida företag kommer att använda sig av revisor eller inte, återstår att se (Lindström, Olle 2010. Regeringen slopar revisionsplikt. *Dagens nyheter*, 25 mars).

Det är rimligt att vissa företag fortfarande, frivilligt, kommer att anlita en revisor. En del kommer att avstå från revision helt och ändå uppvisa ett gott redovisningsunderlag. Problemet uppkommer hos de små företag som väljer att inte ha revisor och inte heller kommer att uppfylla en tillfredsställande redovisning.

Skatteverket har sedan införandet av allmän revisionsplikt präglats av tankesättet att alla aktiebolag granskas av en revisor. Detta, då myndigheten inte är anpassad för att hantera ett stort antal fel i efterhand. I dagsläget förenklas detta genom företagsrevisorer som granskar att ett företags bokföring håller en god kvalitet och därmed kan utgöra korrekt beskattningsunderlag. (SOU 2008:32). Enligt aktiebolagslagen (2005:551) skall en revisorsgranskning av bolagets årsredovisning och bokföring vara så ingående och omfattande som god revisionssed kräver.

I samband med det nya förslaget om frivillig revision kommer Skatteverket få fler arbetsuppgifter med en högre befogenhet att kontrollera bokföringar. Till detta ska myndigheten årligen få 40 miljoner kronor att förfoga över. Dessutom kommer upplysningsskyldigheten hos aktiebolag öka för att underlätta Skatteverkets kontroller. (Regeringens proposition, 2010. *En frivillig revision*).

En åtgärd enbart med traditionell skattekontroll, anses inte vara tillräcklig för att bedöma om ett mindre företag uppvisar en korrekt redovisning (SOU 2008:32). Mycket bottnar även i det skattemässiga beteendet hos de skatteskyldiga, där förtroende har avgörande betydelse. De som har förtroende för Skatteverket fuskar mindre än de som saknar förtroende (Skatteverket, 2005. *Rätt från början. Forskning och strategier*). Således är möjligt att det förtroende som finns, kan komma att förändras i takt med att revisionsplikten för små företag avskaffas.

Kombinationen av ett minskat förtroende och sämre redovisningsunderlag kan leda till ökning av såväl avsiktliga som oavsiktliga skattefel, vilket Skatteverket måste beakta. (SOU 2008:32). Detta försvårar vägen mot Skatteverkets mål om att halvera antalet skattefel till år 2014.

1.3 Problemformulering

Den ovanstående problemdiskussionen leder fram till följande problemformulering:

- *På vilket sätt påverkas skattefel i små företag vid avskaffande av revisionsplikten?*

1.4 Syfte

Uppsatsens syfte är att utreda Skatteverkets uppfattning om hur revisionsplikten avskaffande kommer att påverka skattefel i små företag. Vidare ska undersökas hur Skatteverket behöver ändra sina åtgärder kring skattefel.

1.5 Avgränsning

Författarnas mål är att utreda Skatteverkets uppfattning om skattefel samt påverkan på dessa i samband med revisionsplikten avskaffande. Det är därför viktigt att poängtera att med Skatteverkets uppfattning menas de enskildas, intervjurespondenternas uppfattningar på området; skattehandläggare, skatteinformatör, skatterevisorer samt sektionschef.

Studien avgränsas till att omfatta små företag, med anledning av att dessa berörs av revisionsplikten avskaffande. Uppsatsen behandlar skattebrott, som är en del av ekonomiska brott. Detta, för att författarna är intresserade av vad Skatteverket anser om skattefelsproblematiken samt hur den kan komma att förändras i samband med att revisionsplikten slopas.

Skattefel delas in i tre typer; internationella, svartarbete samt övriga nationella skattefel. Företag med internationell anknytning kommer inte att undersökas, då författarna är intresserade av hur revisionsplikten påverkar skattefel för svenska företag. Svartarbete kommer inte heller behandlas i uppsatsen. Studien fokuserar istället kring övriga nationella skattefel, där skattebortfallet utgör cirka 21 miljarder kronor. Dessa fel kan i huvudsak hänföras till felaktigheter i redovisningen av inkomstskatt på näringsinkomster och moms. Felen begås dessutom främst av små och medelstora företag, av dessa är 97 procent aktiebolag. (Skatteverket, 2008. *Skattefelskarta för Sverige*).

1.6 Definitioner och förtydliganden

I studien valdes definitionen av små företag utifrån de presenterade gränsvärdena enligt propositionen; 3 anställda, 1,5 miljoner kronor i balansomslutningen samt 3 miljoner kronor i nettoomsättning.

Denna definition står i kontrast till Skatteverkets uppdelning av företag, som klassificerar företag utifrån deras storlek; mikroföretag, små- och medelstora företag samt stora företag. Detta är viktigt att förtydliga eftersom allt material från Skatteverket som behandlas i denna studie, baseras på denna uppdelning.

2. METOD

I detta kapitel redogörs val som ligger till grund för denna uppsatsens utformning. Vidare beskrivs de tillvägagångssätt vid insamling av information. Slutligen diskuteras undersökningens trovärdighet utifrån kvalitetsaspekterna, reliabilitet och validitet.

2.1 Val av uppsatsämne

Efter etablerad kontakt med Skatteverket i Göteborg, diskuterades tänkbara infallsvinklar för en kandidatuppsats i företagsekonomi. Niklas Åkerberg, sektionschef för avdelningen skatterevision, kom med förslag på intressanta områden att undersöka. Efter en tids meningsutbyte kom parterna överens om att det aktuella ämnet kring revisionspliktens avskaffande vore intressant att studera. Detta, med den senaste regeringsproposition i beaktande, som med stor sannolikhet kommer att börja gälla i slutet av året. Små företag är den grupp svenska bolag som påverkas av avskaffandet och är därmed en given undersökningsgrupp i denna uppsats.

2.2 Val av metod

2.2.1 Kvalitativ studie

Enligt Holme och Solvang (1997) fokuserar en kvalitativ metod på tolkningar och uppfattningar hos forskaren. Sociala sammanhang, processer, motiv och referensramar är exempel på faktorer som en kvalitativ studie behandlar. Författarna har valt att utgå från en kvalitativ forskningsmetod då uppfattningar, beskrivning och förståelse är väsentliga begrepp uppsatsen ämnar undersöka. Det är Skatteverkets anställdas upplevelser och arbetssätt kring skattefel som är av intresse och därmed ansågs ett kvalitativt metodval lämpa sig bäst. Detta förhållningssätt ger en bättre inblick och bättre förståelse för den enskildes situation. Användning av kvantitativ metod i denna studie vore inte lämpligt eftersom det är svårt att mäta företeelsen genom statistiska undersökningar.

2.3 Datainsamling

2.3.1 Primär- och sekundärdata

I datainsamlingssammanhang nämns ofta primär- och sekundärdata. Det förstnämnda är den data som samlas in för att användas i första hand medan den efterföljande beskriver den data

som används i andra hand. Primärdata är alltså material som forskaren själv insamlat från den empiriska undersökningen. Fördelen med primärdata är den valmöjlighet som ges att anpassa informationsinsamlandet efter undersökningens syfte. Sekundärdata kan vara kända informationskällor som litteratur, artiklar eller rapporter. En stor fördel med denna är tidsbesparingen, då tidigare redan utförda undersökningar kan användas för att styrka argumentationen. En annan fördel är den ofta lättillgängliga och omfattande information som finns att välja mellan (Jacobsen, 2002).

I denna studie användes både primär- och sekundärdata som informationskällor. Den primärdata som användes kom från de respondenter författarna valde att intervjua. Den bestod av den information som framkom vid intervjutillfällena. Sekundärdata bestod av utgåvelser från regeringen, utredningar, material från Skatteverket, litteratur i externredovisning samt aktuella skrivelser och remisser rörande revisionspliktens avskaffande. Referensramen byggdes med utgångspunkt från Skatteverkets material. Skatteverkets utgivna material beskriver hur myndigheten arbetar och vilka problem som är förenade med hanteringen av skattefel. Användning av litteratur från en organisation som ensam utformat materialet, kan uppfattas subjektivt. Skatteverkets material har dock varit av så stor betydelse för uppsatsens karaktär, att den varit omöjlig att utesluta. Regeringens proposition utgiven under år 2010 och en utredning från år 2008 har stått som grund för information rörande revisionspliktens avskaffande. Informationen har hjälpt författarna att hitta tidigare forskning och viktiga uttalanden från remissinstanserna. Denna information har senare använts som utgångspunkt och för tolkningar i analysdelen.

2.4 Intervjuer

2.4.1 Val av respondenter

Urvalet av respondenter gjordes efter det inledande mötet på Skatteverket i Göteborg. Författarnas kontaktperson på myndigheten, Niklas Åkerberg, menade att de som arbetar närmast tänkt undersökningsområde är skatterevisorerna. Skatterevisorerna har en bra uppfattning om vilka skattefel som är vanligast och på vilket sätt dessa bekämpas. Deras uppgift är också att vara uppdaterade gällande vilka lagar och regler som gäller på området. Dessutom bör det ligga i deras intresse att vara lyhörda och intresserade av hur revisionspliktens slopande eventuellt skulle påverka skattefel. Författarna ansåg därför lämpligt att intervjua två skatterevisorer från avdelningen företagsnära tjänster. Detta, då avdelningen hanterar bland annat små företag i regionen. Utöver dessa fann författarna även lämpligt att intervjua en skatteinformatör och en skattehandläggare som arbetar praktiskt med företagsbesök. Dessa var särskilt intressanta då de arbetar med informations- och kontrollbesök hos företag och därmed har nära kontakt med dessa. Även Niklas Åkerberg, som arbetar som sektionschef, intervjuades eftersom han har en överblickande roll inom

Skatteverket. Totalt gjordes fem intervjuer med anställda på Skatteverket i Göteborgsregionen.

2.4.2 Intervjustruktur och intervjugenomförande

En intervju kan genomföras enligt tre former; strukturerad, ostrukturerad eller semistrukturerad. Om det valda problemområdet är kvantifierbart, lämpar sig ofta en strukturerad intervjuform då en större urvalsgrupp krävs för att kunna undersöka samband och dra slutsatser. Kännetecknas däremot undersökningen av att det inte finns några modeller eller teorier, är det mer lämpligt att använda öppna och ostrukturerade intervjuformer. Vidare riktar sig en ostrukturerad intervjuform till ett mindre antal personer med mer djupgående intervjuer. Semistrukturerade intervjuer bidrar med en blandning av dessa ovanstående intervjuformer (Lantz, 2007).

Den information som författarna insamlat genom intervjuer använde en semistrukturerad utgångspunkt. Författarna var intresserade av en öppen dialog med respondenterna, för att fånga djupare förståelse i ämnet. Frågorna var utformade på ett sådant sätt att de gav respondenterna möjlighet att svara mer eller mindre detaljerat under intervjutillfällena. Den bakomliggande tanken var givetvis att få respondenterna att känna sig bekväma och tala fritt utifrån frågorna. Författarna använde sig ibland av längre pauser för att få respondenterna att berätta så mycket som möjlig. Syftet med pauserna var dessutom att förhindra att intervjun skulle gå för snabbt framåt. Effekterna av de längre uppehållen gav ofta författarna ytterligare information från respondenterna. Det var även viktigt att kunna styra respondenterna i rätt riktning om deras svar blev alltför detaljerade. Därför lämpade sig en semistrukturerad intervjuform.

De flesta intervjuer ägde rum i form av enskilda, personliga intervjuer med respektive respondent. På så sätt fick författarna djupare och mer personliga samtal där möjlighet till tolkning av kroppsspråk gavs. Skatterevisorerna valde att bli intervjuade tillsammans, vilket författarna fick respektera. Varje intervju genomfördes i nära anslutning till respondentens arbetsplats, vilket författarna ansåg vara lämpligast, både utifrån bekvämlighetssynpunkt och för att få respondenterna att känna sig trygga. Författarnas avsikt var inte att begränsa intervjutiden, utan respondenterna fick den tid de behövde för att svara på frågorna. Eventuella följdfrågor ställdes när författarna ansåg att de inte fått tillräckligt uttömmande svar. Följdfrågorna fick dessutom effekten att respondenterna gav ett mer detaljerat svar. En genomsnittlig intervju uppgick till en och en halv timme, ofta med en kortare kaffepaus tillsammans.

Två intervjuguider upprättades, där den ena delen var riktad till skatterevisorerna och sektionschefen, den andra till skattehandläggaren och skatteinformatören. Anledningen till att

författarna valde att dela upp frågeformuläret var för att ställa relevanta frågor kopplade till respektive arbetsgrupp. En skatterevisor och en sektionschef arbetar mer övergripande med kontroll och de kan därmed svara på frågor som rör verksamheten som helhet. En skatteinformatör och skattehandläggare arbetar mer praktiskt med informations- och kontrollbesök. Även om intervjupersonerna var mer insatta i ämnet än författarna, var det naturligt att förenkla de frågor som ställdes. Båda intervjuguiderna bestod av tjugo frågor vardera, vilka var mer eller mindre detaljerade. Varje intervjuguide, delades sedan upp i tre avsnitt; Skatteverket, skattefel och revisionsplikts avskaffande. Avsnittet ”Skatteverket” behandlade frågor kring organisationens mål, strategier, bemötande och förtroende. Frågor kring ”Skattefel” gick djupare i hur Skatteverket bekämpar skattefel och vilka fel som ofta förekommer i små företag. Slutligen kopplades frågorna samman i avsnittet ”Revisionsplikts avskaffande”, om vad som händer med skattefel efter revisionsplikts slopande. Frågorna var konstruerade på ett sådant sätt att de först beskriver myndigheten, för att sedan behandla problematiken med skattefel och koppla samman dessa med slopandet av revisionsplikten. Intervjuguiden omarbetades flera gånger för att säkerställa att relevanta frågor ställdes, kopplade till uppsatsens syfte.

När intervjufrågorna var färdigställda, skickades dessa ut till respondenterna. Både författarna och Niklas Åkerberg var överens om att intervjufrågorna skulle skickas till intervjupersonerna en till två veckor innan intervjudatumet. Detta, för att respondenterna skulle känna sig bekväma och kunna lämna genomtänkta svar till de frågor som ställdes. Funderingar och eventuella frågetecken skulle under dessa veckor därmed redas ut innan de faktiska intervjuerna hölls.

Under intervjuerna agerade författarna växelvis moderator för samtalet, medan den andra antecknade mer ingående vad som sades. Efter varje intervjutillfälle sammanställdes allt material omgående. Sammanställning av det empiriska underlaget gjordes först till ett råmaterial för respektive intervju. Detta för att säkerställa att eventuella misstolkningar av intervjuerna inte skulle uppkomma och för att materialet skulle upprättas med intervjuerna färskt i minnet. Vissa respondenter bad dessutom om att få kontrollera författarnas intervjumaterial innan det fick användas i uppsatsen. De ville ha en sammanställning av vad som sagts för att eventuellt förtydliga eller lägga till om något saknades.

2.5 Metod för analys

Eftersom intervjuguiden upprättades utifrån tre delar vore det rimligt att även under empiriavsnittet använda denna uppdelning. I varje avsnitt presenterades respondenternas åsikter i en löpande text för varje område. Detta, för att på ett enkelt sätt kunna urskilja likheter, skillnader och eventuella mönster i respondenternas svar. Avsnitten låg sedan till grund för den analys som gjordes. Analysen delades upp i två delar, ”påverkan på skattefel”

och ”ändring av Skatteverkets rutiner”. Detta, för att enklare förstå analyser kopplade till studiens syfte. Diskussionen utgick från förtroende, vilket författarna ansåg som en vital del i bekämpningen av skattefel. Kopplingar gjordes mellan litteratur från Skatteverket och vad respondenterna sagt under intervjutillfällena. Analysen fortsatte sedan med att diskutera huruvida förtroendet för små företag kan komma att ändras. Paralleller drogs med hur förtroendet i framtiden kan upprätthållas för företag som väljer att avstå från revisor. Diskussionen ledde in på ”ökningen av antalet skattefel”, vilket bland annat debatterades utifrån en undersökning som gjorts i Danmark om slopande av revisionsplikten och dess effekter på skattefel. Undersökningen låg till grund för de resonemang kring ökning av skattefel som kapitlet presenterat. Vidare diskuterades vilka åtgärder Skatteverket kan behöva vidta för att upprätthålla förtroende och minska antalet skattefel.

2.6 Tidigare forskning kring skattefel

Tidigare forskningen om revisionspliktens betydelse kopplat till skattefel är bristfällig. Forskning finns med anknytning till revisorns betydelse för ekonomisk brottslighet, men inte direkt kopplat till skattefel. Författarna ansåg den danska undersökningen, om revisionspliktens avskaffande kopplat till skattefel, vara högst relevant för studien. I synnerhet då undersökningen presenterades så sent som i december 2009.

2.7 Rapportens trovärdighet

2.7.1 Reliabilitet

Reliabilitet uppnås genom att undersökningen anses tillförlitlig. Ett undersökningsfenomen anses ha hög reliabilitet om ett antal oberoende prövningar ger upphov till samma resultat. Även om vissa fel uppstår vid ny mätning på grund av andra svårkontrollerbara faktorer, måste forskaren sträva efter att nå så hög reliabilitet som möjligt i sin undersökning. (Holme & Solvang, 1997).

Författarna har förutsatt att de intervjuer som genomförts samstämmer med det material författarna tillhandahållit. Problem kan dock uppkomma om det framkommer att de enskilda intervjurespondenternas värderingar inte präglas av Skatteverkets allmänna värderingar. Dessutom försvagas reliabiliteten om respondenterna uppfattar intervjufrågorna olika. Detta har delvis varit medvetet från författarnas sida, då respondenternas egna uppfattningar av frågorna varit väsentliga för uppsatsen. Ett stort urval respondenter ökar jämförbarheten och därmed undersökningens reliabilitet. Ett större urval respondenter skulle däremot innebära att respektive intervju blev mindre omfattande och mindre djupgående, vilket motverkar författarnas intentioner med studien (Holme & Solvang, 1997).

Författarna var intresserade av enskilda uppfattningar kring små företags skattefel, därför var ett mindre urval intervjupersoner att föredra. För att ytterligare höja reliabiliteten sändes intervjufrågorna ut till respektive respondent en till två veckor innan intervjutillfället. Detta för att intervjupersonerna skulle känna sig mer bekväma och avslappnade under intervjutillfället. Dessutom fanns i efterhand möjlighet att komplettera med eventuella följdfrågor till respondenterna via e-post eller besök.

2.7.2 Validitet

Även om reliabiliteten är viktig måste validiteten i undersökningen också prövas (Holme & Solvang, 1997). Validiteten kan sägas mäta relevansen i sammanhanget. En uppdelning sker i inre och yttre validitet, där inre validitet bland annat kan underordnas i kommunikativ validitet och deltagarkontroll. Kommunikativ validitet handlar om att författaren måste kommunicera och beskriva hela forskningsprocessen detaljerat för att på så sätt skapa giltighet. Deltagarkontroll innebär att respondenterna i en intervjusituation aktivt reviderar och korregerar eventuella missuppfattningar under forskningsprocessen. Den yttre validiteten mäter möjligheten att generalisera studiens resultat, för att sedan kunna dra allmänna slutsatser om undersökningen (Gunnarsson, 2002).

Den inre validiteten har författarna uppnått genom att, under uppsatsens gång, dokumenterat och redogjort för de urval av datainsamling som skett. Genom att noggrant motivera för vilka val som gjorts i undersökningen, har läsaren på ett naturligt sätt kunnat följa uppsatsprocessen, vilket stärkt den inre validiteten. Författarna har bland annat beskrivit detaljerat hur analysen genomfördes. Studiens giltighet har höjts ytterligare genom en nogsam uppföljning av intervjuerna med respektive respondent. Författarnas avsikt har dock varit att fånga respondenters uppfattningar genom djupare intervjuer, detta sänker möjligheten att generalisera studien vilket skapar en sämre yttre validitet. En styrka i studien är de djupgående tankar och den förståelse som respondenterna bidragit med. Urvalet av respondenter gjordes med största möjliga omsorg. De respondenter som deltog i undersökningen har gedigna bakgrunder inom organisationen för Skatteverket, vilket gjorde att kunskapsnivån och erfarenheten av uppsatsens aktuella problem kunde säkerställas. Dessutom har respondenterna aktivt deltagit och reviderat vårt intervjumaterial för att säkerställa att allting som sagts är riktigt. En styrka är dessutom att det empiriska materialet är baserad på åsikter som präglar personer som arbetar med dessa frågor dagligen. Åsikterna bör därför ha hög tillförlitlighet gällande framtidsspekulationerna av problemet. En smärre svaghet i studien skulle kunna vara att en skattehandläggare arbetar annorlunda med ett företag gentemot en skatterevisor. En skattehandläggare betonar informationsbehovet till företagen medan en skatterevisor ofta arbetar mer med kontroll. Detta kan prägla intervjuvaren hos respondenterna.

3. REFERENSRAM

Detta kapitel beskriver den referensram som behövs för att läsaren ska få en djupare förståelse på området. Uppdelningen av kapitlet sker efter studiens viktigaste områden; Skatteverket, skattefel samt revisionsplikten. Varje område är i sin tur uppdelat i väsentliga underrubriker kopplade till studien.

3.1 Skatteverket

3.1.1 Allmänt om myndigheten

Skatteverket är en fristående, offentlig förvaltningsmyndighet som lyder under regeringen. Regeringens viktigaste styrmedel för myndigheten är årliga regleringsbrev samt budgetspropositioner som beskriver hur verksamhetsstyrning skall ske på kort sikt. Den grundläggande uppgiften för skattesystemet är att finansiera offentliga utgifter och så effektivt som möjligt ge medborgarna nytta för skattepengarna. (Skatteverket, 2006. *Strategisk inriktning*).

Källa: (Skatteverket, 2010. *Verksamhetsmål för Skatteverket*)

Skatteverkets styrningsstruktur byggs utifrån regeringens uppdrag och en rad olika strategier för att uppfylla dessa. Visionen fungerar som en ledstjärna och framtidsbild som myndigheten strävar mot.

”Vi är till för medborgarna, vi utgår från att alla vill göra rätt för sig och betraktar varje möte som en möjlighet att skapa förtroende för vår verksamhet”.

Källa: (Skatteverket, 2010. *Verksamhetsmål för Skatteverket*)

De långsiktiga målen 2014 uppnås genom att Skatteverket internt delar upp dessa på korta mål. Aktiviteter som ska uppnå de korta målen präglas av tre olika värden som är vägledande för förhållningssättet och bemötande i olika situationer; offensiva, pålitliga och hjälpsamma.

3.1.2 Skatteverkets mål

Skatteverket har satt sex långsiktiga mål till år 2014, detta för att intressenterna ska få en bild av vad myndigheten strävar efter och vart man är på väg. Högst uppställda bland de målen står:

- Halvering av skattefel
- Att medborgare och företag har förtroende för Skatteverket
- Att medborgare och företag anser att Skatteverkets bemötande är bra
(Skatteverket, 2010. *Verksamhetsplan för Skatteverket*)

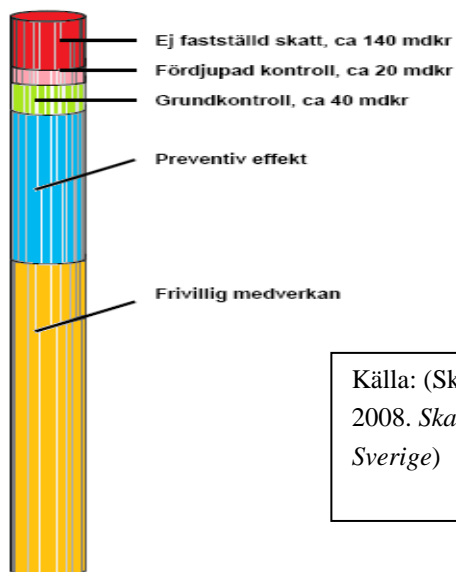
Dessa mål påverkar och vävs in i varandra. För att minska skattefel är det särskilt viktigt att få förtroende, vilket påverkas av vad och hur Skatteverket gör. Skattskyldiga som känner sig bemötta med förståelse och respekt innehar större förtroende för myndigheten. (Skatteverket, 2010. *Verksamhetsplan för Skatteverket*).

Förtroende har ökat mycket under de senaste åren och år 2009 uppgick andelen som hade förtroende för Skatteverket, till 60 procent. Statistiskt sätt ligger Skatteverket bra till jämfört med förtroende för myndigheter i allmänhet som är 42 procent. (Skatteverket, 2009. *Skatter i Sverige*).

3.2 Skattefel

Skattefelets skadlighet innebär illojal konkurrens och orättvisa mot företag som gör rätt för sig, eftersom de tvingas bära den finansiella bördan. För Skatteverket finns det en vision om att alla gör rätt för sig. Detta skulle i praktiken innebära att några skattefel inte skulle förekomma och den teoretiska skatten skulle stämma överens med den verkliga. Dock befinner sig verkligheten långt från visionen. Enligt modellen nedan finns en frivillig medverkan till att följa skattelagarna. Stor del av skatten kommer in genom förebyggande effekter, exempelvis påverkan av attityder genom reklam. Kontrollåtgärder i form av grundkontroller och utökade kontroller bidrar till att en del av skatter som fattas kommer in. Trots detta, uppgår skatten som Skatteverket inte kan fastställa, oavsett nedlagda resurser, till cirka 140 miljarder kronor.

Sambandet mellan skattefelet och skattekontrollen

Källa: (Skatteverket, 2008. *Skattefelskarta för Sverige*)

3.2.1 Avsiktliga och oavsiktliga skattefel

Det är rimligt att anta att alla skattefel inte kan begås medvetet. Olika faktorer gör det möjligt att skattefel uppkommer trots att önskan att göra rätt för sig finns. Skatteverket har således en uppdelning av skattefel beroende på hur den uppkom - avsiktligt eller oavsiktligt. (Skatteverket, 2009. *Skatter i Sverige*). Begreppen förklarar sig själva, där avsiktliga skattefel är asymmetriska och sker med en viss avsikt att inte göra rätt för sig och oavsiktliga skattefel är symmetriska och sker utan något uppsåt. Det kan vara oförståelse eller ointresse huruvida det blir rätt eller fel. Vidare kan det helt enkelt handla om felskrivningar. Det kan konstateras att det är de asymmetriska skattefelen som utgör de största skattebortfallen. De är systemhotande till sin natur och är svårare att åtgärda. En sådan indelning av skattefel har gjort det möjligt att identifiera inom vilka områden man bör öka insatserna för att nå det bästa resultatet. (Skatteverket, 2005. *Rätt från början. Forskning och strategier*).

Ibland finns det en tydlig gräns mellan avsiktliga och oavsiktliga skattefel. Dock kan det ofta vara svårt, att med en sådan kategorisering göra en rättvis bedömning om var gränsen mellan dessa går. Som exempel på detta står de individuella skillnader hos människor, i form av de personliga egenskaperna eller begränsningar. Egoism kan föra med sig ett avsiktligt skattefelsbeteende och fysisk begränsning kan innebära ett oavsiktligt. Någon teoretisk referensram kring en tydlig bedömning av dessa skattefel finns inte i dagsläget. Eventuellt kan en individuell bedömning tillämpas vid situationer där gränsen är vag. (Skatteverket, 2005. *Rätt från början. Forskning och strategier*).

3.2.1.1 Skattefelskarta

Skatteverket har under år 2007 arbetat med att få en uppfattning kring storleken på skattefelet. Arbetet har lett till framtagande av Skattefelskarta som beskriver fördelningen av skattefelet mellan olika områden samt grupper av skattebetalare. Denna ger en bra bild om vilken kunskap man har om skattefel idag och hur Skatteverket lyckats fastställa skatten genom olika kontrollåtgärder. Genom att undersöka orsaker kring skattefel kan på så sätt åstadkommas en mer optimal och effektiv resursfördelning på de områden där skattefelsproblematiken är störst. (Skatteverket, 2008. *Skattefelskarta för Sverige*).

I Skattefelskartan beskrivs målet om att halvera skattefel till 66,5 miljarder kronor som ett ambitiöst och visionärt mål. Tanken med målet är inte att tolka det bokstavligt. Förvaltningen skall istället känna sig utmanade att försöka nå dit och utforma strategier efter det. (Skatteverket, 2008. *Skattefelskarta för Sverige*).

3.2.2 Orsaker till avsiktliga och oavsiktliga skattefel

Som tidigare nämntes är det svårt att dra en klar gräns mellan avsiktliga och oavsiktliga fel. Detta leder till att det även är svårt att avgöra orsaken till varför en skattebetalare gjort fel. Det är därmed angeläget att se över skattebetalarnas beteenden samt den miljö de verkar i.

3.2.2.1 Oavsiktliga

Okunskap kombinerat med det komplexa skattesystemet kan bidra till att ett omedvetet fel begås. Exempelvis kan lagar och regler tolkas på olika sätt och blanketter vara krångliga att fylla i. Till denna grupp hör bland annat personer med utländsk bakgrund samt nyligen startade företag. I undersökningar har ett visst samband upptäckts mellan ökad kunskap om skattesystemet och relationen till skattefusk. Bland småföretagare är det vanligt att man har dålig kunskap om skatter och bokföring. Dessa omständigheter förmildras i dagsläget genom att man har en företagsrevisor. (Skatteverket, 2005. *Rätt från början. Forskning och strategier*).

3.2.2.2 Avsiktliga

En del människor upplever en känsla av att vårt skattesystem är orättvist och felaktigt. Att man dessutom tvingas till att följa detta gör inte problemet mer lätthanterlig. Ett åtagande som inte följs av en frivillig medverkan eller vilja leder ofta till avsiktlig brytande mot lagar och regler. Rättvisan har därmed betydelse för huruvida man accepterar systemet eller inte. En faktor som kan påverka graden av rättvisa är förtroendet för myndigheten. Ett ökat förtroende innebär ett högre samarbete med Skatteverket. (Skatteverket, 2005. *Rätt från början. Forskning och strategier*)

De sociala normer som en människa har runt omkring sig påverkar agerandet och valet av att följa eller bryta mot skattesystemet. Imitationsinläring, där man tar efter varandras beteenden, är därmed något som sprider sig bland umgängeskrets väldigt snabbt. Vidare framkallar den personliga, ekonomiska situationen ett visst beteende som man annars inte skulle ha påvisat. (Skatteverket, 2005. *Rätt från början. Forskning och strategier*)

Den största orsaken till varför avsiktliga skattefel kan uppstå är möjligheter till fusk. Det brukar ofta sägas att med utbud finns även en efterfråga. Exempelvis har ett företag fler möjligheter till skattefusk än privatperson i form av fler avdragsgilla kostnader. Begränsning av möjligheter för skatteundandrag skulle därmed leda till att färre fuskar medvetet. (Skatteverket, 2005. *Rätt från början. Forskning och strategier*). Dock är vårt demokratiska samhälle uppbyggt på uppgifter som medborgarna lämnar och man kan därmed ifrågasätta hur mycket skattefel och fusk som ändå måste accepteras (Skatteverket, 2009. *Skatter i Sverige*).

3.2.3 Åtgärder mot avsiktliga och oavsiktliga skattefel

3.2.3.1 Kontrollera bort skattefel

Åtgärder inom kontrollområdet är utformade för att handskas med avsiktliga skattefel. Skrivbordskontroller innebär att kontrollera bort skattefel utifrån det arbetsmaterial man har tillgängligt. De otillräckliga resurser tillåter inte kontrollera alla misstänkta fel vilket gör att slumpmässiga urval måste göras. Skatteverket har olika nivåer på sina kontroller; grundkontroll och utökad kontroll. Grundkontroll är vanligare och innebär att deklARATIONER genomgår vissa kontroller för att kunna bli godkända. Mycket av processen sker maskinellt, vilket gör att strävan efter att enbart ha grundkontroll är hög. Största delen av utökad kontroll riktas mot näringsverksamhet eftersom det förekommer mer komplexa situationer, exempelvis i samband med större möjligheter för olika avdrag. Med utökade kontroller kan även felen kontrolleras bakåt i tiden om det finns särskilda skäl. Sådant är fallet vid uppsåtliga fel som uppstår systematiskt eller med högre belopp. (Skatteverket, 2006. *Handledning för skatterevision. Revisionsmodellen*)

Skatteverkets största verktyg för kontroller består av skatterevisioner, vilket också är ett sätt att kontrollera bort skattefelet. Det är den mest resurskrävande och djupgående kontrollformen. Utredningen kräver fullständig tillgång till företagets samtliga räkenskaper. Därav är anledningen till att skatterevisioner beslutas endast när någon annan typ av utredning inte är möjlig. (Skatteverket, 2006. *Handledning för skatterevision. Revisionsmodellen*)

3.2.3.1.1 Panopticon- fängelsemodellen

Kontrollens primära syfte är att förstärka och bibehålla de skatterättsliga normerna i samhället. Detta görs genom att när de oärliga omfattas av kontroller fungerar det som en avskräckande metod för övriga skattebetalare. Denna sedvanliga metod för att höja medverkandegraden hos skattskyldiga bygger alltså på risk för att bli upptäckt samt bestraffning.

Jeremy Bentham (2002) beskriver hur rädslan för att bli påkommen kan vara överlägsen frestelsen att bryta mot regler och normer. Författaren redogör för en fängelsekonstruktion som han kallar för ett *panopticon*, där fångar finner sig under ständig och dold övervakning. Övervakningen sker av en fångvakt sittandes i ett högt torn som befinner sig i mitten av fängelset. Det är avgörande för denna konstruktion att fångvakten kan se alla fångar men utan att själv synas. Eftersom fångarna inte vet när tornet är bemannat samt vem som iakttas, blir effekten av detta att samtliga fångar känner sig bevakade dygnet runt, trots att detta skulle vara alldeles för kostsamt. På sådant sätt avskräcks fångar till ett negativt beteende. Detta övervakningssystem förväntas, enligt Bentham, leda till besparingar inom de organisationer

där avsikten är att bevaka människor för att få de att handla rättfärdigt, exempelvis skolor och fängelser. (Bentham, 2002).

3.2.3.2 Attitydpåverka bort skattefel

Trots att Skatteverket är en kontrollerande organ anses det inte vara fullt effektivt att enbart ta till en avskräckande metod, utan det krävs andra typer av metoder också. Strategin bör sträcka sig till att inte bara vara tvungen att följa normer och lagar utan ha *viljan* till det.

Påverkan av attityder kan göras på olika sätt där den vanligaste är marknadsföringsåtgärder. Reklam på spårvagnar, skyltar, broschyrer och inte minst tidningar har en effekt på viljan att göra rätt för sig. Känslan av att de flesta handlar rätt gör att man inte vill hamna utanför den sociala gruppen man tillhör. (Skatteverket, 2005, *Rätt från början. Forskning och strategier*).

I artikeln ”Så ska småföretagare skattegranskas” beskrivs Skatteverkets tre nya strategier som man tar till när man granskar små företag. På sådant sätt skräms de som har det felaktiga beteendemönstret. (Björkman, Camilla 2002. Så ska småföretagare granskas. *Driva eget*, 29 april). En sådan beteendepåverkan leder inte bara till att de avsiktliga skattefelen minskar utan även de oavsiktliga.

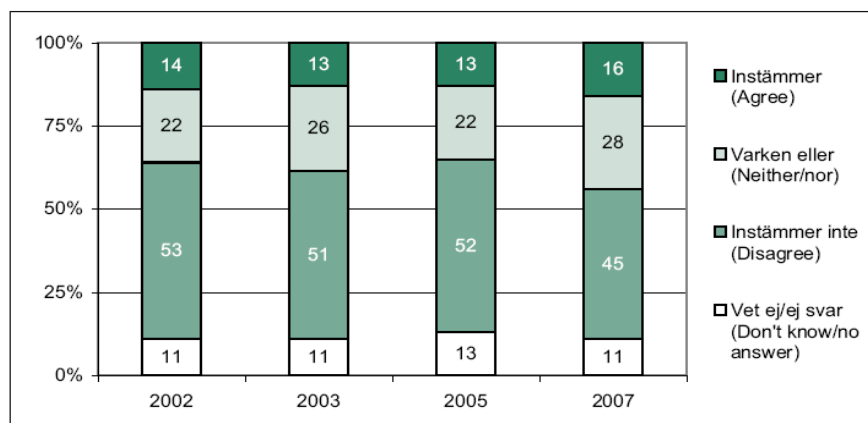
3.2.3.3 Informera bort skattefel

Ett sätt att bearbeta och minska de oavsiktliga skattefelen är att ta fram mer pedagogiska och enklare blanketter. Skatteverket har förutom förenklingen även lagt till upplysningar till varje punkt i blanketten vilket gör det smidigare att fylla i en sådan. Elektroniska tjänster förenklar mycket för företagen när man exempelvis fyller i en skattedeclaration på Internet. Där finns både summeringsfunktioner samt felmeddelandet som varnar för ett eventuellt fel. Den extra informationen ges även i ”Dags att deklarerar” i samband med att den årliga inkomstdeklarationen skickas. Omfattning av informationsbesök har dessutom ökat, exempelvis arbetsgivar dagar och moms dagar som Skatteverket arrangerar. De flesta informationsbesök sker dock på den skattebetalarens initiativ, vilket återigen stärker förtroendet för myndigheten. Samarbete med andra myndigheter, såsom Kronofogden och Försäkringskassan, har även ökat på sista tiden genom att tillsammans finnas tillgängliga i så kallade servicekontor. (Skatteverket, 2005, *Rätt från början. Forskning och strategier*).

Skatteverket har under år 2008 gett ut en rapport där företagen fick ange sina synpunkter på bland annat skattesystemet. Ur diagrammet nedan kan tolkas att största andelen av företag inte anser skattesystemet vara så enkelt. Dock har denna andel minskat under år 2007.

Diagram 1

Vi har ett enkelt skattesystem för företag, procent
The tax system for businesses is simple, percent

Källa: (Skatteverket, 2008. *Företagens synpunkter på skattesystemet, skattefusket och Skatteverkets kontroll*)

3.2.3.4 Lagändring

En av de åtgärder som finns mot både avsiktliga och oavsiktliga skattefel består i förändring av lagar. Denna process tar längre tid till skillnad mot andra åtgärder men samtidigt för den med sig större resultat. De senaste, omdebatterade lagar som infördes är lag om personalliggare under år 2007 som ökade antalet registreringar som arbetsgivare och minskning av svart arbete. Även lagen om kassaregister träder i kraft under juli 2010, med förhoppningar om att minska antalet oredovisade inkomster i små företag.

3.2.4 Skattefel i små företag

De flesta företag är vinstdrivande. Det innebär att ett företag har som syfte att bedriva en verksamhet som genererar överskott i form av vinst. Hos en del små företag uppkommer en vilja att manipulera sina inkomster för att på så sätt justera resultatet. En sådan manipulering kan även ske av kostnader. (Smith, 2006). Detta leder till felaktig redovisning, vilket i sin tur utgör oriktigt underlag för beskattning. Bland de vanligaste felen som hittas vid kontroll och revision står oredovisade inkomster och felaktiga avdrag högst. (Skatteverket, 2008. *Skattefelskarta för Sverige*).

”Det är betydligt enklare att upptäcka något som finns i en deklaration (t.ex. ett felaktigt avdrag) än att upptäcka att något saknas i deklarationen (t.ex. en oredovisad inkomst)”.

Källa: (Skatteverket, 2008. *Skattefelskarta för Sverige*)

3.2.4.1 Oredovisade inkomster

Oredovisade inkomster innebär den skillnaden som uppstår mellan den egentliga inkomsten som företaget får in och den redovisade inkomsten. Det är med andra ord när alla intäkter inte redovisas som underlag för beskattning. Stor andel av detta fel uppkommer i små företag av två anledningar. Delvis på grund av mindre publicitet och extern insyn i företagen jämfört med de stora företagen och delvis det låga antalet anställda som små företag brukar ha. Ju färre anställda företaget har, desto högre andel förekommande fusk. Företagsbranschen har också betydelse för den typen av skattefel. Inom byggbranschen, taxibranschen samt inom branscher där det förekommer kontanthandel är detta skattefel mycket vanligt. (Skatteverket, 2005, *Rätt från början. Forskning och strategier*).

3.2.4.2 Privata kostnadsavdrag

Det finns större möjligheter för näringsverksamhet att dra av kostnader jämfört med privatpersoner. Med större möjligheter öppnas även kryphål för företag att fuska. För att minska skattebelastning på inkomster som företaget alstrar, övervältras en stor del av de privata levnadskostnaderna på företaget. Detta strider mot regleringen om att personliga levnadskostnader inte är avdragsgilla. Personliga levnadskostnader utgör kostnader av privat karaktär, exempelvis mat, kostnader för läkare och medicin samt elräkning. Det är alltså kostnader som inte på något sätt bidrar till näringsverksamhetens förvärvande av inkomst. Det förekommer även avdrag för kostnader som inte kan styrkas då underlag saknas., vilket också strider Skatteverkets rutiner. (Påhlsson, 2002).

3.2.4.3 Skatteeffekten av de vanligaste felen

Skatteeffekten på beskattningsunderlaget av oredovisade inkomster och felaktiga kostnader blir att lägre redovisade intäkter med avdrag för högre redovisade kostnader leder till lägre resultat. Ett resultat som då blir mer eller mindre manipulerad ger i sin tur för låg skatt att betala in.

3.3 Revisionsplikten

3.3.1 Företagsrevisor och skatterevisor

En företagsrevisor är en extern revisor, vars syfte är att granska ett bolags räkenskaper i form av bokslut, årsredovisning och förvaltningsberättelse. Granskningen ska utföras med god revisionssed, det vill säga så ingående och omfattande som krävs av denne. För att kunna tillgodose dessa krav har FAR utgett en redovisningsstandard som företagsrevisorn bör beakta. Standarden innehåller vägledande information och förklaringar som är viktiga för en extern revisor. Varje år ska en företagsrevisor lämna en revisionsberättelse till företagsledningen. Revisionsberättelsen ska innehålla uttalanden om informationen i årsredovisningen överensstämmer med lagen om årsredovisning. Dessutom ska revisionsberättelsen skickas till Skatteverket om eventuella felaktigheter föreligger, så kallad oren revisionsberättelse. (Skatteverket, 2006. *Handledning för skatterevision – Revisionsmodellen*)

En skatterevisor står i kontrast till en företagsrevisor i den mening att denne arbetar på Skatteverket och istället granskar uppgifter från företag som lämnats i deklarationen. Dock är det vanligt att en skatterevisor även agerar som informatör med vägledning inom redovisnings- och beskattningsfrågor. En skatterevisor kan inte legitimera enskilda fall utanför dennes rättstillämpningsområde, utan det slutliga avgörandet gällande sådana frågor måste göras av högre instanser. (Skatteverket, 2006. *Handledning för skatterevision – Revisionsmodellen*).

3.3.2 Frivillig revision hos små företag

Inom EU pågår ett arbete med regelförenkling för företag i syfte att minska den administrativa bördan, få företag mer konkurrenskraftiga samt att stimulera den europeiska ekonomin ytterligare. Särskilt betungande är de höga kostnader för revision och redovisning som små- och medelstora företag belastas med. I EU-lagstiftningen finns bland annat det fjärde bolagsrättsliga direktivet som föreskriver att alla börsnoterade företag och onoterade bolag ska upprätta årsredovisning som sedan måste granskas av en kvalificerad revisor. Direktivet medger dock en förenkling av redovisningsregler för små- och medelstora, onoterade bolag. Detta innebär att företag som inte överstiger mer än ett av följande gränsvärden har möjligheten att avstå från revision. Genomsnitt 50 anställda, balansomslutning överstigande 41,5 miljoner kronor och en nettoomsättning 83 miljoner kronor. (SOU 2008:32)

Sverige har emellertid inte utnyttjat möjligheterna i det fjärde bolagsrättsliga direktivet och därmed omfattas samtliga bolag av revisionsplikt. Arbetet kring en harmonisering av det svenska regelverket till EU-regler pågår och således också en svår gränsdragningsproblematik gällande vilka företag som ska omfattas. Gränsvärdena ska vara lätta för företag att tillämpa,

de ska vara svåra att manipulera och jämförbarheten mellan företag i andra länder bör vara hög. Statens offentliga utredning från 2008 föreslog att gränsvärdena borde sättas i enlighet med de ovanstående, maximalt av EU, tillåtna reglerna. Detta skulle i Sverige innebära att 96,5 procent av alla aktiebolag frivilligt får välja om de vill ha revisor eller inte (SOU 2008:32).

Flera remissinstanser har dock uttalat att förslaget att maximalt utnyttja EU:s gränsvärden kan få påföljder som är svåra att hantera. Skatteverket menar att en alltför dramatisk förändring kan leda till att antalet oavsiktliga och avsiktliga skattefel kommer att öka. (Regeringens proposition, 2010. *En frivillig revision*).

Regeringen väljer följaktligen de synpunkter remissinstanser uttalat och föreslår därmed att revisionsplikten ska sättas till de lägsta möjliga gränsvärdena. Reglerna om en frivillig revision ska således gälla de bolag som inte överskrider två av följande värden:

- 3 anställda
- 1,5 miljoner i balansomslutning
- 3 miljoner kronor i nettoomsättning

Detta skulle innebära att cirka 72 procent, ungefär 250 000 aktiebolag i Sverige undantas från revisionsplikt. (Regeringens proposition, 2010. *En frivillig revision*).

3.3.2.1 Varför en frivillig revision?

Ett motiv till fördel för slopandet av revisionsplikten är den kostnadsbesparing små företag skulle göra. När kravet på lagstadgad revision avskaffas får företag möjlighet att välja vilka revisions- och redovisningstjänster de behöver. Detta medför att utbudet av dessa tjänster kommer öka och att priserna sjunka, givetvis till fördel för småföretagen. Både EU och numera Sverige har som mål att sänka de administrativa påfrestningarna för små företag. EU vill sänka de administrativa kostnaderna med 25 procent fram till år 2012. Den svenska regeringen har framhåvt att kostnadsreduceringen ska ske redan till år 2010. De kostnader för revision som företag i dag tvingas vara föremål för, bidrar till att de svenska företagen hamnar i ett underläge gentemot andra utländska bolag. Detta hämmar konkurrenskraften hos de svenska småföretagen, vilket kan medföra att Sverige uppfattas som ett mindre attraktivt land att bedriva näringsverksamhet i. Regeringen menar att nyttan av revisionen måste överstiga kostnaden. Den årliga kostnaden ett mindre aktiebolag betalar för sin revisor är i snitt 10 000 till 20 000 kronor. Dessa pengar skulle kunna användas mer effektivt genom att endast köpa de redovisningstjänster som företaget anser vara nödvändiga. Utvecklingen på redovisnings- och revisionsområdet har dessutom visat sig bli mer och mer inriktad på komplicerade regler som är mer anpassade för större företags behov. Detta kan i förlängningen leda till att

kostnaden för revision kommer att stiga ytterligare (Regeringens proposition, 2010. *En frivillig revision*).

3.3.3 Konsekvenser av frivillig revision

Flera remissinstanser har yttrat sig på området. Nedan beskrivs de viktigaste verksamheterna och deras åsikter kring slopandet av revisionsplikten.

3.3.3.1 Skatteverket

Uttalanden från Skatteverket menar att revisorn har en stor betydelse som hjälp i bedömningen av ett skatteunderlag. En företagsrevisor saknar egna motiv att eventuellt undanhålla eller dölja information hos ett företag. Ett avskaffande skulle emellertid innebära att Skatteverket, som i dag är anpassat för att revisionsplikt föreligger, behöver se över sin kontrollverksamhet. De menar vidare att revisionsplikten inte går att avskaffa utan att den inverkar negativt på företagens redovisningar. Den negativa effekten skulle innebära att redovisningsunderlag för de företag som nu omfattas av revisionsplikt, presenterar redovisning på samma nivå som i gruppen enskild näringsverksamhet. Med andra ord skulle antalet skattefel öka till följd av sämre kvalitet på redovisningen. Möjligheterna för Skatteverket att korrigera fel i senare skede blir svårare. Detta, eftersom felet följer med deklarationen som sedan utgör grunden för beskattning. Skatteverkets verksamhet är i nuläget inte byggt för att upptäcka och justera dessa i efterhand, utan är beroende av att en stor del av underlaget är rätt från början. Dessutom tror inte Skatteverket att ett resurstillskott på 40 miljoner till traditionell skattekontroll skulle kompensera de effekter revisionspliktens avskaffande åsamkar. De menar att det på annat sätt måste säkerställas att företag fortfarande kommer att hålla en lika hög standard på sin redovisning som tidigare. (SOU 2008:32).

Förslag har presenterats om att Skatteverket ska få utökad bokföringskontroll. Skatteverket är positiva till förslaget om utökad bokföringskontroll och menar att den borde införas senast reformen träder i kraft. (SOU 2008:32). Skatteverket understryker dock att bokföringskontroller bör ske oanmält till företag. Detta, för att den förebyggande effekten är så viktig för Skatteverkets arbetsrutiner. Som ett led i den preventiva effekt som Skatteverket förespråkar, krävs dessutom att enkla kontroller av bokföringens status är möjlig. Vid sidan av bokföringskontrollen är därför förslaget att Skatteverket ska kunna använda den utvidgade uppgiftsskyldigheten i taxeringslagen och skattebetalningslagen som extra kontrollåtgärd. Skatteverket menar vidare att det är oundvikligt att myndigheten kommer drabbas av ökade kostnader för hantering av den kontroll som nu görs av en kvalificerad revisor. Detta blir problematiskt för en myndighet vars verksamhet bygger på att uppgifterna är rätt från början (Skatteverket, 2008, *Avskaffande av revisionsplikten för små företag (SOU 2008:32). Remissvar*).

För Skatteverkets kontrollverksamhet är det således centralt att företags redovisningar håller hög kvalitet. När revisionsplikten avskaffas kommer behovet av redovisningskonsulttjänster aktualiseras. Skatteverket vill att regeringen agerar i utvecklingen av denna marknad. De menar att branschen och regeringen tillsammans ska arbeta för att skapa en yrkeskår som uppfyller vissa krav och kvalifikationer. FAR SRS har infört ett auktorisationsinstitut för redovisningskonsulter och bildat en standard för dessa, Reko. De menar att denna skulle kunna utvecklas till en standard för Sverige i framtiden. Skatteverket är positiva och menar att organisationen skulle kunna fungera som en kompetent kommunikationspart (Skatteverket, 2008, *Avskaffande av revisionsplikten för små företag (SOU 2008:32). Remissvar*).

Avskaffandet måste ske successivt med stor försiktighet. Skatteverket vill börja med de lägsta gränsvärdena som föreslagits; 1,5 miljoner kronor i balansomslutning, 3 miljoner i nettoomsättning och 3 anställda. Om utfallet efter tid visar sig hanterbart kan gränsvärdena ökas och därmed omfatta fler företag. Skatteverket bedömer dock att låga gränsvärden ändå kommer påverka beskattningsunderlaget negativt (SOU 2008:32).

3.3.3.2 Svenskt näringsliv

Som representanter för de svenska företagen i Sverige står Svenskt näringsliv. Organisationen företräder cirka 60 000 företag och ett av syftena är att skapa ett bättre affärsklimat för företagsamheten (Svenskt näringsliv, 2010. *Allmänt om svenskt näringsliv*). Svenskt näringsliv bedömer att de kostnadsänkningar revisionsplikens slopande medför, innebär att antalet redovisningstjänster kommer öka, detta till fördel för företagen eftersom den fria konkurrensen kommer pressa ned priserna. Vidare menar organisationen att kostnaden för revision i förhållande till nyttan inte går att påvisa. Detsamma gäller föreställningen om att revisionen har hög inverkan på skattekontroll och brottsbekämpning. Svenska små företags konkurrenskraft hämmas dessutom av ett behållande av revisionsplikten i Sverige. Svenskt näringsliv är därmed av uppfattningen att revisionsplikten för små företag stegvis bör avskaffas (Norberg & Thorell, 2005). Vidare anser Svenskt näringsliv att de eventuella regler som skulle innebära att Skatteverket fick möjlighet att genomföra fler kontroller, motverkar reformen. Kontrollerna kan innebära att många revisionstjänster behålls av företagen helt i onödan, enbart för att slippa de löpande granskningar för företag utan revisor (Regeringens proposition, 2010. *En frivillig revision*).

3.3.3.3 FAR SRS

FAR SRS, branschrevisionen för revisorer och rådgivare välkomnar beslutet om en frivillig revision. De menar att revisionen i de minsta företagen kommer bli mer efterfrågestyrd. Företagen kommer själva att kunna välja vilka redovisningstjänster de vill köpa, vilket

kommer att öka nyttan med revision. FAR SRS tror dock att många små företag fortfarande kommer anlita en revisor, då förtroende är en förutsättning för företagande. Det är viktigt att små företag själva måste fatta beslut om att ha revisor eller inte. Revisorns betydelse för företagen kommer först efter sloandet att lyftas fram. (Pressmeddelande FAR SRS, 2010). FAR SRS är av samma uppfattning som Skatteverket, att gränsvärdena till en början bör sättas lågt. Dock saknas tydliga bevis för att antalet skattefel kommer att öka menar dem (Regeringens proposition, 2010. *En frivillig revision*).

3.3.4 Revisionspliktens avskaffande i andra europeiska länder

EU:s fjärde bolagsrättsliga direktiv innebär att små företag får undantas från revisionsplikten. De flesta länder inom unionen har valt att i mer eller mindre utsträckning utnyttja möjligheten. Många stater har dessutom valt att använda det maximalt tillåtna gränsvärdet 50, vad gäller antalet anställda. Finland har avskaffat revision med ungefär samma gränsvärden som Sverige planerar att använda. Största argumentet var att små företag sällan kommer i konflikt med ägarna och att de oftast inte har någon extern kreditgivare. Norge är av uppfattningen att skattefelen skulle öka markant om revisionsplikten avskaffades, därför väljer de att tillsvidare behålla den. I Storbritannien ges möjligheten för små företag att avstå från revisor, dock måste revisor finnas i företag om en viss andel av ägarna finner det nödvändigt. Storbritannien är ett av de länder som numera utnyttjar EU:s maximala gränsvärden för bolag som slipper ha revisor. Av de bolag som är undantagna från revision har ungefär 60-70 procent valt att avstå från att anlita en revisor. Dessutom har redovisningstjänster utvecklats som ett mindre kostsamt alternativ för företag, dessa är dock inte lagreglerade. Sveriges grannar Danmark, valde att avskaffa revisionsplikten år 2006. Danmark har i likhet med Sverige samma mål att till 2010, minska de administrativa bördorna för små företag med en fjärdedel (Regeringens proposition, 2010. *En frivillig revision*).

3.3.4.1 Danmark – ett steg längre än Sverige

Danmarks avskaffande av revisionsplikten för mindre bolag trädde i kraft under 2006. Till en början föreslog en utredning att bolag som inte uppfyller två av följande krav undantas från revisionsplikten; i genomsnitt fler än 25 personer anställda, balansomslutning över 3 miljoner danska kronor och en nettoomsättning som överstiger 6 miljoner danska kronor. En viss försiktighet kom emellertid göra att de faktiska gränserna satts lägre; över 12 anställda, balansomslutning överstigande 3 miljoner och nettoomsättning över 3 miljoner danska kronor. Endast 22,8 procent av företagen som omfattas av frivillig revision har valt att inte anlita en revisor. Enligt Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, som kan liknas med Sveriges Patent- och registreringsverk, bör dock en höjning av gränserna göras inom en snar framtid. Detta bygger på en undersökning som gjordes i december 2009. Undersökningen visade att antalet skattefel

inte ökat markant sedan revisionsplikten avskaffades (Regeringens proposition, 2010. *En frivillig revision*).

3.3.4.2 Danmark - utan betydande ökning av skattefel

Undersökningen gjord av Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, innehöll utvärdering från de två första åren små företag kunnat välja bort revision. Utvärderingen har bland annat analyserat huruvida företag följer reglerna i årsredovisningslagen. Undersökningen utfördes genom stickprov och med årsredovisningar, där uppenbara fel kunnat konstateras vid genomgång. Dessa fel av har dels kommit från företag som uppfyllt kravet för frivillig revision, men som frivilligt valt att skicka in reviderade räkenskaper samt från företag som helt frångått revision. Dessutom har företag som inte kan frångå revision presenterats. (Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, 2009).

Tabell 1

	Kunde frångå revision		Kunde inte frångå revision	
	Frivilligt reviderade räkenskaper	Har frångått revision	Betydligt inflytande	Andra företag över storleksgränserna
Fel i %	24,4	29,5	22,1	18,4
Stickprovsstorlek	479	448	449	474
Osäkerhetsintervall	+/- 1,75	+/- 1,99	+/- 0,92	+/- 1,75

Källa: (*Evaluering af erfaringer med lempet revisionspligt, 2009*)

Tabellen är översatt från danska

Andelen fel är högre i de företag som frångått revisor. Dock är skillnaden inte betydande och det bör påpekas att vissa fel som uppkommer i de företag som frångått revision inte kan uppkomma i företag som reviderats av en revisor. Detta bör beaktas i jämförelsen mellan grupperna.

Undersökningen menar vidare att de fel som uppkom i årsredovisningarna kan hänföras till upplysningsfel och formella fel som inte överensstämmer med årsredovisningslagen. Dessa fel menar Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan komma tillrätta genom bättre upplysning, vägledning och nya digitala lösningar för företagen. Skatteverket bör arbeta förebyggande med upplysning för att motverka de fel som är vanligt förekommande i deklarationen (Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, 2009).

Som ett led i avskaffandet av revisionsplikten har det danska Skatteverket SKAT sedan 2006 implementerat nya lokala insatsstrategier. Dessa strategier framhåller fokus på upplysningar i preventivt syfte. Normalt sett bygger SKAT sina kontroller på att kunna kräva in revisionsprotokollet där revisorn uttalat sig om företaget. SKAT menar att det kan bli svårt att bygga en kontroll utan denna och nämner därför att en högre grad av systematik kring

genomsökning av räkenskaper behövs. Dock nämns att insatsstrategin kan ställa till problem om företagens syn på revisorn endast används för att överbevisa att deras deklaration är riktig. Detta medför onödig resursförbrukning, vilket inte var syftet med reformen (Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, 2009).

4. EMPIRI

Det empiriska materialet presenterar underlag som författarna har sammanställt efter genomförda intervjuer på Skatteverket. I början av kapitlet introduceras respondenternas bakgrund. Vidare görs en uppdelning på områden som berörts tidigare i studien samt under intervjun; Skatteverket, skattefel samt revisionsplikten. Intervjuguider finns tillgängliga som bilagor i arbetet.

4.1 Bakgrund om intervjurespondenterna

Skattehandläggare – Dahny Skantze

Dahny är utbildad till civilekonom med företagsekonomisk inriktning. Han har arbetat på Skatteverket i 26 år. De första sju åren av hans karriär på Skatteverket arbetade han med kontroll. Det handlade främst om områdena inkomsttaxering och fastighetstaxering. Under arbetets gång kompletterade han sin utbildning med ledarskurskurser, för att därefter övergå till posten som sektionschef. Dahny har varit chef i 19 år där största delen av arbetet utgjorde personalansvar och personalfrågor. Nyligen avgick han från chefspositionen och arbetar nu som skattehandläggare med inriktning på service och information genom företagsbesök. Dahnys arbete består till stor del av spontana besök hos företag som innehar kontanthandel. Under dessa besök förekommer bland annat kontroll av kassahantering, bokföring och kvitton. En skattehandläggare som arbetar i förebyggande syfte med att försöka få företag att göra rätt för sig kallas även för servicehandläggare.

Skatteinformatör – Martin Pernheim

Martin Pernheim har en bakgrund som civilekonom med inriktning mot redovisning och revision.. Dessutom har han studerat juridik. Han startade sin karriär på en revisionsbyrå. År 1989 började Martin arbeta på Skatteverket i Kungsbacka med momsfrågor. Han blev snart rutinerad och introducerade så kallade momsbesök. I dagsläget arbetar Martin som en extern skatteinformatör, vilket innebär att han finns tillgänglig för företagen och informerar dessa genom besök och möten. Vissa perioder arbetar Martin även på servicekontoret vid Frölunda Torg.

Skatterevisorerna – Barbro Dahlqvist, Bengt Thoresson

Både Barbro och Bengt har arbetat inom Skatteverket i ungefär 30 år, största delen av tiden som skatterevisorer. Bengt har en utbildning som innefattar bland annat nationalekonomi, statistik och matematik och Barbro har en ekonomutbildning från Handelshögskolan i Göteborg, inom redovisning.

Sektionschef skatterevision – Niklas Åkerberg

Niklas började på Skatteverket år 2006 och jobbade främst som taxerare/revisor. Han är sedan 2009 sektionschef. Niklas har en civilekonomutbildning från Handelshögskolan i Göteborg med inriktning ekonomistyrning. Han har också en bakgrund inom Försvarsmakten.

4.2 Skatteverket

4.2.1 Mål och strategier

Skatteverkets uppsatta mål om att halvera skattefel till år 2014 verkar inte vara helt övertygande och självklart för en del av respondenterna. Martin och Dahny har samma uppfattning om att ett mål skall vara mätbart och resultatet möjligt att se. Dock upplevs inte målet vara det. Dessutom anser Dahny inte heller det vara uppnåbart, med vilket han avslutar diskussionen:

”Vad skulle få skattefel att helt plötsligt halveras? Det är ren utopi.”

(Dahny Skantze)

Även Martin anser att målet är helt orimligt, dock inte av den anledningen att det inte är uppnåbart. Någon betydelse för hur högt målet är satt finns inte. Istället handlar mycket om att de anställda inte vet vilken roll de har i det. Möjligheten att uppnå målet finns, men problemet ligger alltså i att de anställda inte vet vilka strategier som skall användas. Enligt Martin handlar det om en ren kommunikationsmiss mellan myndigheten och de anställda.

Båda respondenter delar dock åsikt om att målet ses mest som ett visionärt mål för vart Skatteverket är på väg. Skatterevisorerna Barbro och Bengt anser också att målet är övergripande och visionärt. ”Ambitiöst och bra ansats, även om mätbarheten är svår”, säger Niklas Åkerberg.

Dahny berättar närmare om skattehandläggarens arbete mot det målet. ”Det finns två typer av styrkort; kontrollstyrka och förebyggande styrka”, säger han. Där måste båda delarna samarbeta med varandra. Han menar på att det inte räcker att hitta hundra fel och endast genom detta förebygga skattefel (kontrollstyrka). Det måste kombineras med att offentliggöra dessa fel (förebyggande styrka). På sådant sätt har det en avskräckande och preventiv effekt på andra oärliga skattebetalare.

Martin anser att skatteinformatörens sätt att arbeta mot det målet är att finnas på plats och vara tillgänglig med information. För honom är det därför viktigt att förbereda sig mentalt

inför informationsmöten. Han går igenom vissa frågor som får honom att förstå den skattskyldige och sätta sig in i den situationen som den befinner sig i.

”Vad ska de som lyssnar på mig tjäna på det jag säger?”

”Vilka är de vanligaste felen eller missuppfattningar?”

”Vad är målet med information?”

(Martin Pernheim)

Yrket som skatteinformatör handlar till stor del om hur man är som person, säger Martin. För honom är det viktigt att vara pedagogisk, social och ”lite av en kameleont”.

Även för Barbro och Bengt har målet varit något som Skatteverket ständigt arbetat med, främst genom kontroller. Enligt Niklas arbetar en skatterevisor 90-95 procent av tiden med revidering. Dock kan arbetssättet variera ibland, eftersom det görs riskbedömningar om var skattefel begås och utifrån det formas lämpliga aktiviteter. Han berättar att arbetet mot skattefel på senare tid har skett med förebyggande åtgärder i form av pilotprojekt. Detta innebär att cirka 50 förebyggande revisioner har gjorts på ett kontor i Göteborg. Målet med dessa är att revisioner ska leda till att företag i tidigt skede blir medvetna om vad som behöver ändras inför inlämning av deklarationen under taxeringsåret 2010 i maj. På ett sådant sätt undgås skattefel från början, då företagare blir upplysta om exempelvis vad som är avdragsgillt eller inte.

4.2.2 Förtroende och bemötande

Skatteverket har i dagsläget ett högt förtroende från skattskyldiga. Enligt Dahny beror detta på att Skatteverket har gått från en renodlad kontrollmyndighet till att innefatta både kontroll och information samt service. Han anser att det går att stärka förtroende mer genom att fortsätta arbeta som det görs i dagsläget.

Dahny berättade om att det var på 1980-talet som informationen har fått alltmer betydelse. Detta berodde på att oavsiktliga skattefel växte. Telefontillgängligheten ökade, vilket hade den största, positiva påverkan på förtroendet. Denna utveckling har pågått i över 20 års tid och fortsätter att stärka förtroende. Som exempel berättar Dahny om skatteupplysningen som är tillgängliga för skattebetalarna och där väntetiden ständigt ska förbättras. Under år 2002 sattes ett mål att svara inom fem minuter på samtliga samtal. När detta uppnåddes stärktes målet ytterligare till tre minuter. Målet har därefter inte ändrats, dock motiveras de anställda genom jämförelser med exempelvis Irland, där väntetiden endast är 15 sekunder.

Förutom telefonerna har även informationsbesök ökat. Dessa riktas inte bara till olika typer av näringsverksamhet, utan även till olika branscher, exempelvis mäklare och revisorer. Detta, för att de vanligtvis sköter bokföring eller pappersarbete åt skattebetalare och det då blir en

slags kedjereaktion. Genom att nå ut till dessa branscher med information, nås även deras kunder.

Martin tycker också att Skatteverkets tillgänglighet har ökat alltmer. Framför allt uppstod möjligheterna i samband med att servicekontor öppnats. Dessa servicekontor svarar på 60-70 procent av de vanligaste frågorna. Idén med att ha ”myndighetens hus”, kommer ursprungligen från Holland och innebär att det samlas flera olika myndigheter under ett och samma tak.

Även om det på senare tid har varit en kombination av information och kontroller anser Dahny att information har fått alldeles för stort inflytande. ”Det har blivit för mycket besök, men för lite kontroller”, säger han. Inget tillskott av nya resurser har uppkommit och därför sker en allokering från kontrollresurserna till informationsåtgärder.

På frågan om vad förtroendet bygger på egentligen, menar Dahny att det har att göra med att företag och privatpersoner känner till att Skatteverket gör kontroller och därför gör rätt för sig. Företagen som begår avsiktliga skattefel bryr sig inte om en skattehandläggares bemötande trevligt eller inte. ”Fuskar man, så fuskar man oavsett hur trevlig skattehandläggare man än är. Därför räcker inte enbart information och det är därför viktigt att inte glömma av kontrollbiten”, påstår Dahny. Vetskapen om att Skatteverket gör kontroller ger alltså en avskräckande effekt, vilket har en positiv påverkan på förtroendet.

Niklas anser också att information och kontroll är en viktig kombination i arbetet mot att stärka förtroende för Skatteverket. Han tycker även det är angeläget att ha en mjuk framtoning och strategiskt framförande av väsentlig information till företagen.

Martin är väldigt nöjd med förtroendet som finns för Skatteverket i dagsläget. Jämfört med andra myndigheter är Skatteverkets mest omtyckt. Han är därför osäker på om det behövs eller går att stärka det mycket mer.

Bemötande är viktigt för en skattehandläggare som är ute på företagsbesök. Det har därför central betydelse för vad ”utgångspunkten” är vid möte med företag. Dahny utgår alltid från:

”... att ett företag vill göra rätt för sig, tills det är motbevisat.”

(Dahny Skantze)

Ett sådant möte känns både trevligt och avspänt. Ett positivt möte stärker förtroendet, menar Dahny. Dessutom behövs i 19 fall av 20 inte någon annan åtgärd än att endast informera och kontrollera. Skattehandläggare har dock en mjukare syn än skatterevisorer ute på fältet. Där är oftast utgångspunkten misstanke om att något är fel från början. Detta ter sig naturligt då

skatterevisorerna arbetar enbart med avsiktliga skattefel och börjar revidera företag när något pekat åt fel håll.

Martin nämner vikten av att vara en god lyssnare. På så sätt kan han lättare ta reda på vad företaget vill med informationsmötet. Det gäller att ”våga lyssna” och säkerställa att man pratar om samma sak. Menar den skatteskyldige verkligen detta, eller något annat? På sådant sätt identifierar man tidigt om det uppkommit någon missuppfattning. Martin sammanfattar hur en informatör skall vara i möte med företag som både ”en bra säljare och en duktig coach”.

Bengt och Barbro påpekar bemötandets betydelse för en skatterevisor. Några specifika regler på hur en skatterevisor skall vara i sitt bemötande finns inte, enligt dem. Däremot skulle det kunna sammanfattas utifrån Skatteverkets tre viktigaste grundstenar; offensiv, hjälpsam och pålitlig. Dessutom ska en skatterevisor arbeta utifrån att företagaren vill göra det rätt för sig. Dock delar de Dahny's åsikt om att det ibland kan vara svårt när avsiktligt fel redan konstaterats.

4.3 Skattefel

4.3.1 Gränsen mellan avsiktliga och oavsiktliga skattefel

I utgivna dokumentationen från Skatteverket beskrivs ingen klar gräns mellan avsiktliga och oavsiktliga skattefel. Inte heller är den självklar för Dahny. Han anser att den är väldigt suddig och att den gråa zonen är stor. Detta gör att Skatteverket prövar sig fram för att avgöra vad som skett med avsikt eller inte. Oftast tas detta upp i högre instanser med rättegångar. ”Den vaga gränsen kan därför gå över från ena sidan till den andra”, menar Dahny.

För Martin är en sådan uppdelning av skattefel endast ett teoretiskt resonemang. ”Det är ett antagande, som inte har någon betydelse vid tilldelning av skattetillägg”, säger han. För Barbro och Bengt spelar denna uppdelning ingen roll, när ett skattefel redan konstaterat ”Skattetillägg blir det ändå”, säger Bengt. Därför arbetar inte skatterevisorerna utifrån en sådan uppdelning överhuvudtaget. ”Den är kanske mer intressant utifrån informationssynpunkt då oavsiktliga skattefel ofta görs på grund av okunskap”, påpekar Bengt.

4.3.2 Val av företag för granskning och revision

Det är intressant att följa hur processen för att upptäcka av skattefel kan börja, när det gäller skrivbordskontroller. Niklas beskriver hur det grova valet av företag för granskning och revision görs. Urvalet av företag sker både manuellt och maskinellt, berättar han. Det manuella sker t.ex. i form av inkomna tips såsom underrättelser av externrevisorer om s.k.

orena revisionsberättelser. Det maskinella urvalet har utvecklats på senare tid. Detta består av så kallad ”datamining”, där företag utifrån vissa parametrar väljs ut för granskning. Det kan exempelvis röra sig om bruttovinst i förhållande till bransch ett företag tillhör. Felet ett sådant system kan upptäcka kan komma att leda till revision, berättar Niklas. En kombination av manuellt och maskinellt urval kan sägas vara klassiska skrivbordskontroller. Exempelvis kan detta vara periodgranskning under vilken man kontrollerar moms och arbetsgivaravgifter.

Revisioner, som är mer omfattande, väljs utifrån olika projekt där en specifik typ av skattefel granskas. Det kan vara skattefel som rör exempelvis kostnadssidan eller intäktssidan (kontanthandel). Urvalet kan även ske utifrån kartlagda branscher där särskilda fel kan vara påtalade. Sådant är fallet för exempelvis byggbranschen. Vidare sker revisioner utifrån kontrolluppgifter, där man säkerställer att exempelvis lönesumman stämmer. Mycket kommer även in via anonyma tips, som man sedan jämför med bland annat kontrolluppgifter för att besluta om något skäl till kontroll finns.

4.3.3 Skattefel i små företag

Dahny och Martin delar uppfattningen om att de vanligast förekommande skattefelen i små företag utgörs av oredovisade inkomster och privata kostnadsavdrag. Dahny anser att inom högriskgruppen, som inte redovisar sina inkomster, ligger företag utan anställda. Detta, för att ägaren själv står i kassan och kan avstå från att registrera en del intäkter. Sådana instruktioner, tror Dahny, att företagare inte kommer att kunna ge till anställda för att det finns risk för att personalen lägger pengar i egen ficka. Lagen om kassaregister är nödvändig för att få bukt med manipulerade kassaregister men även för att få den seriösa, ”vita” handeln mer konkurrenskraftig. Hans förhoppningar är att oseriösa företag automatiskt kommer att försvinna av kassaregisterkontrollen och mycket kommer informeras och kontrolleras bort genom tillsyn av dessa apparater.

De privata kostnadsavdragen kan handla om exempelvis representation, berättar Martin. Företagare kan på grund av sin generositet mot sin personal bjuda på överdrivna julluncher och löneförmåner. En av anledningarna till problematiken, tror Martin, beror på att företagen har större avdragsmöjligheter än privatpersoner.

Skatterevisorerna Bengt och Barbro menar också att påföra företaget privata kostnader, för att på så sätt minska beskattningsunderlaget, är ett relativt vanligt fel. Det förekommer ofta att inköp i företaget görs för att senare användas för privat bruk, exempelvis kläder, medlemskap i golfklubb och restaurangbesök. Barbro berättar att dessa fel är ganska lätta att upptäcka till skillnad från oredovisade inkomster. Skatterevisorerna delar uppfattning om att bekämpningen av skattefel ska ske genom en kombination av kontroll och information.

4.4 Revisionspliktens avskaffande

4.4.1 Förändring av respondenternas arbetsuppgifter

Dahny tror att en skattehandläggare i framtiden kommer möta fler företag med okunskap i bokförings- och redovisningsfrågor. En skattehandläggare kan idag enkelt hänvisa till företagsrevisorn om en företagare har specifika frågor rörande sin bokföring. Möjligheten blir svårare då företagen väljer att inte anlita någon hjälp. Dahny menar att en skattehandläggare i framtiden kommer behöva mer kunskap om bokföring när de gör sina företagsbesök. Han tror dessutom att många arbetsuppgifter som i dag tillhör en företagsrevisor, kommer vältras över på Skatteverket.

Barbro och Bengt tror inte att skatterevisorns roll kommer att förändras i någon större bemärkelse. Däremot kan det innebära att nya arbetsuppgifter skapas, något som i dagsläget diskuteras inom Skatteverket.

Niklas berättar att det inom organisationen diskuteras huruvida så kallade förebyggande revisioner kan komma att användas i större utsträckning. En förebyggande revision tillåter Skatteverket att löpande, under ett räkenskapsår genomföra kontroller av ett företags bokföring och förutsättningar att lämna en korrekt deklaration. I dag är det nästan enbart revisorerna av Skatteverkets olika handläggare som är införstådda med hur en bokföring bör vara upprättad. Vid revisionspliktens slopande är tanken att även andra inom Skatteverket ska kunna utföra enklare kontroller av bokföringens status. Detta skulle medföra att kunskaperna om bokföring inom organisationen behöver höjas. Niklas tror att Skatteverket kommer vara tvungna att internutbilda sin personalstyrka för att uppnå de kunskaper som behövs.

4.4.2 Frivillig revision påverkar skattefel i små företag

4.4.2.1 Kvaliteten på redovisningen

Både Dahny och Martin menar att redovisningsunderlaget generellt sett kommer att försämrans när företag väljer att inte anlita en revisor. Skatteverket borde ha en genomtänkt strategi för att hantera detta, menar Martin. För att upprätta en korrekt redovisning krävs kunskap inom området; bokföring bör upprättas av en kvalificerad och kunnig person.

”Småföretagare bör hålla sig till det de är bäst på: Att sköta deras affärsverksamhet.”

(Martin Pernheim)

Martin tillägger dock att han inte tror revisionspliktens avskaffande kommer att ha en stor betydelse och att de flesta små företag kommer att behålla sin revisor.

Bengt poängterar att företag ofta är i stort behov av att anlita en revisor som granskar deras räkenskaper. Vidare betonar han även att en företagsrevisor måste vara tydlig mot sina kunder för att upprätthålla bra kvalitet på redovisningen.

Niklas är av uppfattningen att många företag traditionsmässigt kommer att behålla sin revisor och därmed inte kommer visa sämre kvalitet på sin redovisning. En viss försämring av bokföringens status kan inte uteslutas hos de företag som väljer att inte anlita en revisor. Möjligtvis kommer dessa företag gå att jämföra med gruppen enskilda näringsidkare, som i dag inte behöver inneha en auktoriserad revisor till sin verksamhet. Niklas nämner också att mer besök med förebyggande revisioner kan vara en bra lösning i syfte att förbättra ett företags redovisningskvalitet.

4.4.2.2 Ökning av antalet skattefel

Dahny menar att det inte råder några som helst tvivel om att såväl avsiktliga som oavsiktliga fel kommer att öka, det vore orimligt att tro någonting annat. Små företag är generellt sett väldigt okunniga och revisorn är av väsentlig betydelse för att visa en korrekt redovisning. När företag väljer att inte anlita en revisor kommer därför oavsiktliga skattefel öka naturligt. Efter 350 nyligen gjorda besök konstaterar han att endast ett fåtal var duktiga på bokföring.

”Ni kan ju föreställa er vad som händer när dessa 350 företag väljer att inte anlita en revisor”

(Dahny Skantze)

Även Martin menar att de oavsiktliga skattefelen kommer öka automatiskt eftersom okunskapen i företagen blir högre då en revisor inte finns närvarande. För att motverka detta menar han att det måste förekomma fler kontroller och att det skapas en harmoni mellan kontroll och information. Alldeles för mycket fel ”slinker igenom” och mycket på grund av komplicerade skatteregler. Dessa regler menar Martin skulle kunna förenklas, för att på så sätt undanröja många systematiska skattefel.

Antalet skattefel kommer definitivt att öka menar Barbro och Bengt. Införandet av den allmänna bokföringskontrollen kommer visserligen att hämma ökningen till en viss del, men det råder stor osäkerhet hur mycket. Samtliga respondenter tror att de vanligaste skattefelen kommer att öka tydligast. Både oredovisade inkomster och avdrag för personliga levnadskostnader är relativt frekvent förekommande fel som torde öka.

4.4.2.3 Utnyttja revisionens avskaffande för att begå skattefel

Bengt menar att det finns en viss risk att företag kommer använda revisionspliktens avskaffande för att undgå beskattning. Detta kommer dock ske i en mycket liten skala. De flesta kommer använda revisionspliktens slopande som den är tänkt; nämligen som en möjlighet att minska den administrativa kostnaden. Martin anser att Skatteverket borde öka påföljderna för företag som begår skattefel. Mer skattetillägg borde tillföras företag som försöker tänja på gränserna. Detta skulle ge en avskräckande effekt vilket skulle få företag att avstå från att skattefuska.

Dahny förmodar att företag i viss utsträckning kommer utnyttja frivillig revision för att begå skattefel. ”En revisor har alltid varit ett extra öga”. Niklas menar att företag inte kommer att utnyttja revisionsplikten som en möjlighet att begå skattefel och fortsätter:

”Om företag vill skattefuska hittar de sätt att begå fel oavsett om revisionsplikt föreligger eller inte.”

(Niklas Åkerberg)

4.4.3 Påverkan på attityder

4.4.3.1 Små företags förtroende för Skatteverket

Bengt nämner att verksamheten i dag är inriktad mot att hantera större skattefel. En avskaffad revisionsplikt kan medföra att mer kontroller riktas mot mindre skattefel. Små företag kan alltså påverkas i större omfattning än vad enbart den allmänna bokföringskontrollen skulle kräva. Detta tror Bengt kan uppfattas som krångligare för företagen eftersom ytterligare uppgifter måste lämnas till Skatteverket. Dessutom kan det påverka små företags förtroende för myndigheten.

Dahny framhäver att förtroendet är viktigt mellan Skatteverket och företagaren. Reformen skulle innebära att det lättare uppstår ett förtroendegap om ett företag inte har en revisor.

Niklas tror att den eventuella nya, förebyggande revisionen kommer att öka små företags förtroende för Skatteverket. Han menar att företagen då får chans att ändra fel och brister i sin redovisning innan den slutliga lämnas in. Vilket kommer medföra stärkt förtroende för Skatteverket.

4.4.4 Ändring av Skatteverkets rutiner

4.4.4.1 Ytterligare resurser för Skatteverket

Skatteverkets tillökning på 40 miljoner kronor ska användas till bland annat bokföringskontroller. Dahny anser det inte möjligt att kontrollera bort alla skattefel med detta belopp. Företag som avstår från revisor kommer även att behöva informeras mer än tidigare, därför kommer mer resurser behövas till information. Resurser som i dag inte räknats in i dessa 40 miljoner kronor.

Niklas tror att dessa 40 miljoner kronor kommer behövas på ett eller annat sätt i organisationen. Pengarna bör användas till internutbildning och för att höja kompetensen kring bokföring inom Skatteverket.

4.4.4.2 Målet att halvera antalet skattefel

Målet att halvera antalet skattefel till år 2014 kommer att vara svårare att uppnå på grund av revisionspliktens slopande menar samtliga respondenter. Bengt menar att sloandet inte kommer inverka positivt på målet. Små företag är en grupp som har mycket fel redan i dag, trots att de har en revisor. Även om upplysningsskyldigheten tillkommer, kommer antalet skattefel absolut inte att minska. Niklas tror att svaret ligger i hur myndigheten lyckas hantera frågor som; hur pengar allokeras inom organisationen, hur kompetensen infrias, och vilka åtgärder ska vidtas.

5. Analys

I detta kapitel knyts referensramen ihop med det empiriska resultatet. Författarna analyserar kring vilka samband det finns och utifrån detta, bidrar till att besvara uppsatsens problemformulering. Kapitlet presenteras utifrån vilken påverkan revisionsplikten har på skattefel samt ändring av Skatteverkets rutiner.

5.1 Frivillig revision och påverkan på skattefel i små företag

5.1.1 Förtroende är väsentligt för att minska antalet skattefel

För att minska skattefel är det viktigt att företag har förtroende för Skatteverket. De skattskyldiga som känner sig väl bemötta och har förståelse för verksamheten, har också ett större förtroende för myndigheten.

Arbetet mot skattefel kan delas upp i förebyggande och kontrollerande. Det förstnämnda innebär att Skatteverket arbetar för att uppnå en preventiv effekt. Det kan innebära att informationsmöten med företagare anordnas i syfte att hjälpa dessa att göra rätt för sig. Kontroll kan innebära att oanmälda kontrollinsatser genomförs på företag, för att säkerställa att företagaren gjort rätt för sig. Respondenterna är av uppfattningen att det är viktigt att skapa harmoni mellan information och kontroll. Inget får utesluta det andra. Kontrollerna är viktiga för att skapa en känsla hos skattebetalarna att de är övervakade (Bentham, 2002). Detta för att minska frestelsen att begå skattefel, när medvetenheten om att kontroller kan genomföras finns. Skatteverket har som en del i informationssatsningen, ökat sin tillgänglighet genom att; bland annat öka antalet telefonister som svarar på skattefrågor, införa ”myndighetens hus” och genom att öka antalet informationsbesök på företag. Information har visat sig vara uppskattat, då många företagare i dag uppfattar skattesystemet som krångligt (Diagram 1). Om Skatteverket finns nära tillhands ökar förtroendet och därmed förebyggs de oavsiktliga skattefelen. Niklas och Martin poängterar båda vikten av att kunna stärka förtroendet genom att agera mjukt och avslappat vid möte med företag. Ett lättsamt och trevligt bemötande med intention att informera företagen, stärker förtroendet.

Vad gäller de skattefel som begås avsiktligt borde en betoning på kontroll vara fortsatt viktig. Att avskräcka företag genom kontroll anses inte tillräckligt, därför bör Skatteverket också arbeta med attitydpåverkan i större omfattning än tidigare. Skatteverket utgår från att en skattskyldig vill göra rätt för sig. Ett företag måste alltså ha viljan att göra rätt för sig. Samtidigt måste information tilldelas på rätt sätt. En informatör måste vara anpassningsbar och kunna assimilera med den skattskyldiges behov för att vara en duktig rådgivare. Utan en

öppen dialog och ett gott bemötande, finns risk att företagaren tappar förtroende för myndigheten, vilket snarare skulle kunna öka antalet skattefel.

5.1.1.1 Fortsatt förtroende för småföretagare

Oavsett om företag väljer att behålla revisorn eller inte, går det inte utesluta att revisorn har en viss betydelse för små företag. FAR SRS menar att revisorn är en förutsättning för företagande men att enskilda redovisningstjänster kan komma att ersätta revision. De flesta respondenter menar att revisionsplikts avskaffande inte kommer att påverka företag att överge revisorn. Revisorn är en trygghet som upprätthåller att företag presenterar god redovisningskvalitet. Småföretagare har generellt sett dålig kunskap inom bokföring, vilket bidrar till att revisorn ändå kommer behållas.

Eftersom förtroende är av väsentlig betydelse för att minska antalet skattefel, borde resurserna läggas på att försöka upprätthålla detta. Införandet av utökade förebyggande revision ger Skatteverket möjlighet att tidigt upplysa en företagare om vilka åtgärder som bör vidtas innan den slutliga deklarationen ska lämnas in.

En revisor kostar små företag i snitt 10 000 till 20 000 kronor per år. Reformen är tänkt att minska de kostnader som är förenade med revision. Detta innebär att små företag skulle göra en kostnadsbesparing för motsvarande belopp. Delar av beloppet är sedan tänkt att företagarna ska kunna använda till att köpa de redovisningstjänster som anses nödvändiga för verksamheten. Dessa tjänster ska erbjudas av redovisningskonsulter och av revisionsbyråer. FAR SRS har utvecklat ett auktorisationsinstitut för redovisningskonsulter som skulle kunna utvecklas som en standard i framtiden. Organisationen har som intention att samverka med Skatteverket. Förtroendet är viktigt mellan ett företag och Skatteverket och eftersom revisorn alltid har varit en viktig del i att upprätthålla detta skapar det problem. Förtroendet måste säkerställas och auktoriseringen kan bidra till att redovisningskonsulter i framtiden kommer få samma förtroende som en revisor har i dag.

5.1.2 Ökning av antalet skattefel

Samtliga intervjurespondenter menar att antalet skattefel kommer att öka efter revisionsplikts avskaffande. Skatterevisorerna Barbro och Bengt betonar vikten av bokföringskontroller. Dessa kontroller kommer hämma ökningen av antalet skattefel. Martin och Dahny hävdar att små företags allmänna kunskap i bokföring är låg. Utan en revisor skulle redovisningskvaliteten sjunka betydande, och med detta, antalet oavsiktliga fel öka naturligt. För att eliminera systematiskt förekommande fel krävs regeländringar, menar Martin. Vidare menar han att skattesystemet i dag är alldeles för krångligt och att återkommande skattefel ofta uppstår. Vissa förenklingar i skattesystemet borde därför göras

för att eliminera de skattefel som i dag bidrar till många fel i deklarationen. Teorin menar att ändringar av skatteregler tar tid, men samtidigt ger störst resultat. En förenkling av skattesystemet kan alltså bidra till att antalet skattefel minskar i små företag.

Sverige ligger bland de sista länderna i Europeiska unionen att avskaffa revisionsplikten för mindre bolag. Danmark valde att avskaffa revisionsplikten redan år 2006. Danmark valde att följa de lägsta tillåtna gränsvärdena med undantag för antalet anställda som får uppgå till 12. Förvånansvärt var, att många företag valde att behålla sin revisor trots att revisionsplikten avskaffats. Endast 22,8 procent av alla företag valde att sköta bokföringen själva. Flera intervjurespondenter hävdar att även svenska små företag, i stor utsträckning, kommer att behålla sin revisor. Detta, för att säkerställa att företaget lämnat ifrån sig ett korrekt underlag för beskattning. Om företag i Sverige väljer att behålla revisorn i samma utsträckning som Danmark, borde antalet skattefel inte öka. Detta, med hänvisning till den undersökning som gjordes i december 2009 av den danska myndigheten Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Enligt undersökningen hade antalet skattefel inte ökat särskilt, i jämförelse med företag som valde att få sina räkenskaper reviderade av en revisor (Tabell 1. *Evaluering af erfaringer med lempet revisionspligt, 2009*). Erhvervs- og Selskabsstyrelsen menade också att många fel som hittades främst beror på formella fel (oavsiktliga fel) som inte skulle ha förekommit om en revisor granskat räkenskaperna. Det innebär att skillnaden mellan skattefelen i gruppen som valt att avstå revisor och den som valt att behålla revisorn krymper (Tabell 1. *Evaluering af erfaringer med lempet revisionspligt, 2009*). Detta kan i sin tur innebära att skillnaderna i antal skattefel som upptäcktes kan vara ännu mindre.

Danmark har sedan införandet av frivillig revision arbetat preventivt med utökat fokus på upplysningar och information till företag. Upplysningarna har bland annat som syfte att undanröja fel av formell karaktär som uppkommer hos företag utan revisor. Bland annat har utbudet av digitala lösningar ökat, vilket påstås ha bidragit till att vissa skattefel av formell karaktär, minskat. Danmark betonar vikten av att hantera dessa formella fel med viss systematik. Det svenska Skatteverket har sedan länge arbetat med förebyggande åtgärder och organisationen är byggd för att hantera skattefel i ett tidigt stadium. Eftersom organisationen som helhet arbetar med förebyggande effekter, borde hanteringen av formella skattefel ske naturligt vid ett avskaffande av revisionsplikten. Vissa likheter finns alltså med Danmark gällande de oavsiktliga skattefelen av formell karaktär. De avsiktliga felen är däremot svårare att bedöma. Den danska undersökningen anser att skattefel i allmänhet inte ökat i särskild bemärkelse. Däremot är gränsvärdena satta relativt lågt, vilket skulle kunna vara en möjlig orsak. Utifrån detta, är det därför rimligt att ökningen av antalet skattefel inte kommer att skilja sig märkbart från Danmark.

Danmark överväger att höja sina gränsvärden eftersom antalet skattefel inte ökat markant. Konsekvenserna av den slopade revisionsplikten i Danmark kan dock vara svåröverskådliga

eftersom de flesta företag valt behålla sin revisor. Även i Sverige kommer gränsvärdena sättas lågt och konsekvenserna inte vara överblickbara förrän om ett par år. Skatteverket i Sverige kommer dock, likt Danmark, behöva förenkla hanteringen av små företags räkenskaper. En högre grad av systematisk hantering krävs för de oavsiktliga skattefel som naturligt kommer uppstå. Om revisionsplikten avskaffande ska få den effekt som önskas, bör Skatteverket förändra sina rutiner.

5.2 Ändring av Skatteverkets rutiner

Företagsrevisorns bedömning av redovisningsunderlaget är viktig för Skatteverkets nuvarande kontrollverksamhet. Den preventiva effekten som myndigheter arbetar utifrån kräver att stora delar av underlaget är rätt från början. I dagsläget går det endast att spekulera hur underlaget kommer att påverkas av reformen. Studiens referensram samt den empiriska undersökningen tyder på att en stor förändring väntar, vilket gör att Skatteverket måste se över den hantering och de rutiner som finns idag.

5.2.1 Förändring av arbetsuppgifter

Skatteverket förväntar sig ett sämre redovisningsunderlag hos små företag. Detta kommer att märkas vid skrivbordskontroller när felen redan konstaterats, samt även vid besök hos företagen. Redan i dagsläget märker Dahny vid företagsbesök, hur mycket kunskaper företagarna saknar inom bokföring. Därmed kan ifrågasättas huruvida små företag klarar att ta fram korrekt redovisningsunderlag utan en revisor. Möjligheten att, som idag, hänvisa svåra bokföringsfrågor till företagets revisor kommer inte vara lika aktuellt vid sloandet av revisionsplikten. Skatteverkets personal måste istället i större utsträckning internt utbildas. På sådant sätt förväntas mycket av företagsrevisorns arbetsuppgifter övervältras på myndigheten. Frågan är vilken specifik yrkesroll som kommer att drabbas av övervältringen. I frågan om förändring av arbetsuppgifterna, sker i dagsläget mycket spekulationer. Detta eftersom förändringen blir märkbar först efter införandet av reformen. Dahny anser att skattehandläggare kommer att behöva mycket internt utbildningar för att kunna svara på företagens frågor. Barbro, Bengt och även Niklas tror att en skatterevisorns arbete kommer i större omfattning innebära fler men tidsmässigt kortare revisioner. Samtliga respondenter tror även att Skatteverket eventuellt kommer att nyanställa för genomförande av bokföringskontroller.

Utifrån referensramen förutsätter Skatteverket att små företag inte kommer att behålla sin revisor. Förändring av arbetsuppgifterna är självklar om utgångspunkten är sådan. Martin ifrågasätter däremot om revisionsplikten avskaffande verkligen behöver innebära att små företag kommer att välja bort revisor. Vidare anser han att sådan markant förändring som Skatteverket förbereder sig inför, endast är grundad på katastrofscenariot.

5.2.1.1 Kompenserade åtgärder

Skatteverket ser allvarligt på konsekvenserna av frivillig revision som kan innebära sämre redovisningskvalité och ökade skattefel. Därför vill myndigheten kompensera detta genom ökade resurser i form av bokföringskontroller samt utökad upplysningsskyldighet.

Det finns likheter mellan studiens referensram och empiriska materialet kring hur betydelsefulla bokföringskontroller kommer att vara för Skatteverket när revisionsplikten slopas. Framför allt gäller detta små företag som väljer bort revisor. I teorin nämns hur viktigt det är att bokföringskontroller, likt personalliggarkontroller, ska ske oanmält. Dahny berättar att just detta utgör den förebyggande och avskräckande effekten hos de skattskyldiga.

I dagsläget väljs företagen för granskning genom slumpmässigt urval, anonyma tips samt utifrån olika parametrar, exempelvis företagsbransch. Innebörden av begreppen *väsentlighet* och *risk* har därför stor betydelse vid sådana urval. Niklas berättar att urvalet av företag för granskning utifrån var risken finns och sprider sig samt väsentlighetsgraden i det, kommer att vara ännu viktigare vid avskaffande av revisionsplikten. Skatteverket hoppas att de bokföringskontroller som kommer att genomföras, framförallt riktas mot företag som saknar revisor. Detta, eftersom risken för att finna en inkorrekt redovisning där, är större. Därmed förändras även synen på företagen som valt bort en revisor.

Organisationen Svenskt Näringsliv motsätter sig de ökade bokföringskontrollerna som Skatteverket kommer att få, då detta motverka reformens syfte. Enligt yttrandet kommer små företag känna sig tvungna att behålla sin revisor för att slippa de utökade kontrollerna. (Regeringens proposition, 2010. *En frivillig revision*). Hur frivillig revisionen egentligen blir, kan därmed ifrågasättas.

Eftersom Skatteverkets behov av utökad kontroll ökar i samband med revisionspliktens avskaffande, föreslår regeringen ytterligare 40 miljoner kronor årligen i budget. Samtliga intervjurespondenter anser tillskottet behövas, även om det i dagsläget är okänt hur det ska fördelas. Däremot anser inte Dahny det vara möjligt att endast kontrollera bort skattefel; information, exempelvis i form av internutbildningar, är av stor betydelse också. Något tillskott för informationsutvecklingen har inte tilldelats myndigheten. Dahny anser därför att tillskottet inte kommer att täcka de behov som kommer att finnas.

5.2.2 Målet att halvera skattefel till år 2014

Skatteverket har som mål att halvera antalet skattefel till 2014. Målet är dock inte lika övertygande bland de anställda vid myndigheten. Skatterevisorerna Barbro och Bengt är överens om att målet är ambitiöst och är bra att sträva mot, även om det är visionärt. Dahny och Martin arbetar längre ifrån det uppsatta målet än skatterevisorer. Därför finns risk att målet ses alltför övergripande och alldeles för långt bort ifrån deras arbete. Ett mål måste vara mätbart och de anställda måste få konkreta verktyg för att kunna nå dit. I nuläget saknas strategier som hjälp för de anställda att arbeta mot målet. Detta kan vara en bidragande orsak till att vissa respondenter känner att målet inte är uppnåbart.

Avskaffande av revisionsplikten kommer enligt samtliga intervjurespondenterna försvåra vägen mot målet. Bengt och Barbro berättar att trots revisionsplikten i företag, förekommer redan ett stort antal fel. De har därför svårt att tänka sig att sloandet skulle inverka positivt på målet. Niklas anser att svaret finns i framtiden då effekten av frivillig revision går att se. Dock anser han att mycket beror på hur myndigheten lyckas hantera fördelningen av tillskottet i organisationen samt hur kompetensen uppfyller de behov som kommer att finnas.

6. Slutsatser

Detta kapitel presenterar författarnas egna reflektioner kring frivillig revision och skattefel, varvid uppsatsens problemformulering besvaras. Avslutningsvis ges förslag på områden till fortsatt forskning, som författarna anser är intressanta att studera.

6.1 Författarnas egna åsikter

Skattefel

Skattebortfallet är ett stort problem för Skatteverket. Författarna anser att myndigheten har god balans mellan kontroll- och informationsåtgärder. Inslag av båda åtgärderna behövs, då skattefel inte endast är avsiktliga utan även oavsiktliga. Författarna anser att, förutom kontroll och information borde myndigheten även leda fler förslag, om förändringar i skattesystemet, till lagrådet. Privata kostnadsavdrag, som är ett av de vanligaste skattefelen i små företag, uppstår på grund av att företagare har möjligheten att dra av kostnaderna i företaget. Genom att exempelvis begränsa avdragsgilla utgifter i skattelagstiftningen, skulle detta skattefel automatiskt minskas.

Revisionspliktens inverkan på skattefel

Författarna anser att revisionspliktens avskaffande inte kommer innebära att antalet skattefel ökar väsentligt. Detta, dels för att gränsvärdena till en början kommer att sättas lågt, vilket innebär att färre små företag omfattas av frivillig revision. Vidare kommer de flesta små företag att behålla sin revisor, vilket innebär att många fortfarande kommer uppvisa tillfredsställande redovisningsunderlag. Författarna är dessutom av uppfattningen att Skatteverket förutspår en stor ökning av antalet skattefel, och därför förberett sig väl för att hantera detta. Åtgärder som bland annat; ökade möjligheter för bokföringskontroller, gör det möjligt att enklare kontrollera bort fel.

Eftersom åtgärder att hantera skattefel är väl genomtänkta, anser författarna att Skatteverket inte bör dra förhastade slutsatser om att skattefel dramatiskt kommer att öka. De skattefel som ökar kommer till en viss del bero på oavsiktliga skattefel, likt den danska undersökningen. Dessa oavsiktliga fel kommer Skatteverket kunna hantera då organisationen redan i dag lägger stor vikt på information. De avsiktliga felen är däremot svårare att dra några slutsatser kring. Detta, eftersom avsiktliga fel kan se olika ut och är svåra att mäta. Författarnas uppfattning är dock att antalet avsiktliga skattefel, i förhållande till oavsiktliga, inte kommer att öka.

Förtroende

Utifrån analysen konstaterar författarna att förtroendet mellan Skatteverket och småföretagare måste upprätthållas. Ett minskat förtroende kan få negativa effekter i arbetet att reducera antalet skattefel. Det är viktigt att Skatteverket finns nära tillhands för småföretagaren. Att myndigheten fortsätter arbeta med att informera företag är viktigt i kampen att stärka förtroendet ytterligare. Dessutom måste arbetet i större omfattning påverka attityder hos små företag, då detta bidrar till minskning av både oavsiktliga och avsiktliga skattefel. Skatteverket bör sprida en positiv bild av verksamheten; att de arbetar för företagarens bästa. Detta kommer i sin tur generera synergieffekter bland småföretagare och skapa högre förtroende för Skatteverket.

Mål

Under de senaste åren har Skatteverket inte lyckats nå sitt mål att halvera antalet skattefel och därför skjutit fram det till år 2014. Intervjurespondenterna anser att de har svårt att se hur målet kan uppnås. Detta, av flera olika anledningar; dels saknas några tydliga strategier för hur anställda skall arbeta mot målet och dels trappas det långsiktiga målet ner i många delmål, vilket gör det svårt att se slutresultatet. Författarna anser att mål som år från år inte kan uppfyllas och istället flyttas fram i tiden, skapar en känsla av ouppnåbarhet. Dessutom har författarna velat beskriva tydliga strategier för att nå målet, vilket inte lyckades på grund av den begränsade informationen i Skatteverkets teoretiska material. Författarna anser att Skatteverket borde se över det visionära målet och förenkla det så anställda har strävan mot målet i sitt dagliga arbete.

6.2 Förslag till fortsatt forskning

Författarna har flera förslag på områden som det skulle kunna forskas kring. I denna studie har det endast kunnat spekuleras kring revisionspliktens avskaffande, då det ännu inte trätt i kraft eller några verkligen effekter kunnat påvisas. Ett förslag skulle vara att istället undersöka utfallet av revisionspliktens avskaffande och dess påverkan på skattefel, om några år. Mätningen av skattefel skulle eventuellt kunna beräknas statistiskt och jämföras med grannlandet Danmark. Analysen skulle kunna göras ur småföretagsperspektiv eller ur Skatteverkets perspektiv.

Ett annat förslag är skriva om projektet ”Intuition – som en kontrollförebyggande åtgärd” som Holland har börjat driva från år 2007. Projektet innebär att skatterevisorer besöker ett företag som valts ut för granskning, för att få ett intryck och ”magkänsla” av hur företaget arbetar. Efter några dagars betänketid beslutar skatterevisorn utifrån den tillgängliga informationen om företaget samt *intuitionen*, om företaget är pålitlig i sin redovisning eller inte. Om företaget anses vara pålitligt meddelas de om det muntligt eller skriftligt, vilket höjer

förtroendet. Om intuitionen pekar på det motsatta, beslutas företaget att revideras. Resultatet har visat att ”magkänslan” stämt i de flesta fall. Ett sådant arbetssätt leder även till kostnads- och tidsbesparing för myndigheten. (Skatteverket, 2008. *Using intuition for the inspection of declarations*). Författarna föreslår därmed att undersöka mer noggrant hur sådana intuitionsrevisioner går till och eventuellt tillämpa på det svenska Skatteverket efter avskaffande av revisionsplikten.

Referenslista

Handledningar

Skatteverket (2006). *Handledning för skatterevision. Revisionsmodellen*. [Elektronisk] SKV 622, utgåva 2. Tillgänglig:
<<http://www.skatteverket.se/download/18.7459477810df5bccdd4800015519/62202.pdf> [2010-05-26]

Rapporter

Thorell, Per., Norberg, C. (2005). *Revisionsplikten i små aktieföretag*. [Elektronisk]. Svenskt Näringsliv. Tillgänglig:
<http://www.svensktnaringsliv.se/multimedia/archive/00000/Revisionsplikten_i_sm_458a.pdf>
[2010-05-26]

Skatteverket (2010). *Verksamhetsplan för Skatteverket 2010*. [Elektronisk]. SKV 190, utgåva 12. Tillgänglig: <<http://www.skatteverket.se/download/18.233f91f71260075abe8800023869/19013.pdf>>
[2010-05-26]

Skatteverket (2010). *Verksamhetsmål för Skatteverket 2010*. [Elektronisk]. SKV 191, utgåva 2. Tillgänglig: <<http://www.skatteverket.se/download/18.233f91f71260075abe8800023878/19103.pdf>>
[2010-05-26]

Skatteverket (2009). *Skatter i Sverige. Skattestatistiken årsbok 2009*. [Elektronisk]. SKV 152, utgåva 12. Tillgänglig:
<<http://www.skatteverket.se/download/18.2ef18e6a125660db8b080002082/15212.pdf>> [2010-05-26].

Skatteverket (2008). *Företagens synpunkter på skattesystemet, skattefusket och Skatteverkets kontroll*. [Elektronisk]. Rapport 2008:3. Tillgänglig:
<<http://www.skatteverket.se/download/18.5c13cb6b1198121ee8580002394/rapport200803.pdf>>
[2010-05-26]

Skatteverket (2008). *Skatteföretagskarta för Sverige*. [Elektronisk]. Rapport 2008:1. Tillgänglig:
<<http://www.skatteverket.se/download/18.3a7aab801183dd6bfd380005610/rapport200801skatteföretagskarta.pdf>> [2010-05-26].

Skatteverket (2006). *Strategisk inriktning*. [Elektronisk]. SKV 218, utgåva 2. Tillgänglig:
<<http://www.skatteverket.se/download/18.3a7aab801183dd6bfd380002604/21802.pdf>> [2010-05-26]

Skatteverket (2005). *Rätt från början. Forskning och strategier*. [Elektronisk]. Rapport 2005:1. Tillgänglig:
<<http://www.skatteverket.se/download/18.612143fd10702ea567b80002571/rapport200501.pdf>>
[2010-05-26].

Statliga utredningar, lagrådsremiss och remissvar

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen (2009) *Evaluering af erfaringer med lempet revisionpligt*. [Elektronisk]. Tillgänglig: <<http://www.eogs.dk/graphics/nyheder/Evaluering.pdf>> [2010-05-26]

Lagrådsremiss: *En frivillig revision*, 2010. [Elektronisk]. Stockholm: Justitiedepartementet. Tillgänglig: <<http://www.regeringen.se/content/1/c6/14/28/39/e2153c8f.pdf>> [2010-05-26].

Skatteverket (2008). *Avskaffande av revisionsplikten för små företag (SOU 2008:32). Remissvar*. [Elektronisk]. Stockholm: Justitiedepartementet. Tillgänglig: <<http://www.skatteverket.se/rattsinformation/remissvar/2008/remissvar2008/13122266808112.5.121b82f011a74172e5880005981.html>> [2010-05-26].

SOU 2008:32. Statens offentliga utredning (2008). *Avskaffande av revisionsplikten för små företag*. [Elektronisk]. Stockholm: Justitiedepartementet. Tillgänglig: <<http://www.regeringen.se/content/1/c6/10/21/24/04afd0c4.pdf>> [2010-05-26]

Regeringens proposition (2010). *En frivillig revision*. [Elektronisk]. Stockholm: Justitiedepartementet. Tillgänglig: <<http://regeringen.se/content/1/c6/14/43/17/bd6f4a23.pdf>> [2010-05-26]

Lagar

SFS 2005:551. *Aktiebolagslagen*. Stockholm: Justitiedepartementet

Böcker

Bentham, Jeremy. (2002). *Panopticon*. Falun: Nya Doxa

Holme., I. M. & Solvang., B. K. (1997) *Forskningsmetodik; om kvalitativa och kvantitativa metoder*, Lund: Studentlitteratur

Jacobsen, D. I. (2002) *Vad, hur och varför? Om metodval i företagsekonomi och andra samhällsvetenskapliga ämnen*. Lund: Studentlitteratur

Lantz, Annika (2007). *Intervjuteknik*, Polen: Studentlitteratur

Påhlsson, Robert (2002) *Företagens inkomstskatt*. Uppsala: Iustus Förlag AB

Smith, Dag (2006). *Redovisningens språk*. 3:e upplagan. Studentlitteratur

Elektroniska artiklar

Björkman, Camilla (2002). Så ska småföretagare granskas. [Elektroniskt] *Driva eget*. Tillgänglig: <<http://www.driva-eget.se/sa-ska-smaforetagare-kontrolleras-9512113>> [2010-05-26].

Lindström, Olle (2010). Regeringen slopar revisionsplikt. [Elektronisk] *Dagens nyheter*, 25 mars. Tillgänglig: <<http://www.dn.se/ekonomi/foretag-jublar-at-slopap-revisor-1.1067459>> [2010-05-26]

Öhrn, Linda (2010). Skatteverket kontrar om revisionsplikten. [Elektronisk] *Dagens industri*, 23 april. Tillgänglig: <<http://di.se/Artiklar/2010/4/14/204095/Skatteverket-kontrar-om-revisionsplikten/>> [2010-05-26]

Övriga elektroniska dokument

Gunnarsson, Ronny (2002). *Validitet och reliabilitet*. Institution för medicin. [Elektronisk]. Tillgänglig: <<http://www.infovoice.se/fou/bok/10000035.htm> > [2010-05-26].

Pressmeddelande FAR SRS (2010). *Bra att man börjar med de minsta företagen*. [Elektronisk]. Tillgänglig: <<http://feed.ne.cision.com/client/waymaker1//Commands/File.aspx?id=1105806>> [2010-05-26]

Svenskt näringsliv (2010). *Allmänt om svenskt näringsliv*. [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://www.svensktnaringsliv.se/om_oss/> [2010-05-26]

Övriga dokument

Skatteverket (2008). *Using intuition for the inspection of declarations*. Radboud University Nijmegen/Bravior B.V. Opublicerat manuskript.

BILAGOR

Intervjuguide – Skatterevisorer och sektionschef

Introduktionsfrågor

Befattning:

Namn:

1. Får vi lov att använda ditt namn i uppsatsen?
2. Hur länge har du arbetat på Skatteverket?

Skatteverket

Mål och strategier

3. Skatteverkets mål är att halvera antalet skattefel till år 2014. Vad anser du om det?
4. Finns det någon skillnad i hur Skatteverket arbetar nu jämfört med innan man satte målet?

Förtroende

5. Enligt Skatteverkets undersökningar är förtroende för myndigheten viktigt i arbete mot skattefel. Hur anser du att man kan stärka detta förtroende?

Skattefel

6. Hur väljer man ut företag för granskning?
7. I Skatteverkets material beskrivs en uppdelning av avsiktliga och oavsiktliga skattefel. Hur självklart är gränsen mellan dessa?
8. Vilka är de vanligaste skattefel små företag begår?
9. Hur bekämpar man skattefel i dagsläget?

Revisionspliktens avskaffande

Allmänt

10. Vad är dina tankar kring revisionspliktens avskaffande?
11. Vad tror du att avskaffande av revisionsplikten innebär för Skatteverket?

Påverkan på skatterevisorns roll

12. Tror du att skatterevisorns roll kommer att förändras i samband med avskaffande av revisionsplikten?

Påverkan på skattefel i små företag

13. Tror du att företag som inte väljer att ha revisor kommer att uppvisa sämre kvalitet på sin redovisning?
14. Tror du att små företag kommer att utnyttja revisionspliktens avskaffande för att begå skattefel?
15. Vilka skattefel tror du kommer att öka efter ett avskaffande av revisionsplikten?

Påverkan på attityder

16. Hur tror du små företags förtroende för Skatteverket kommer förändras vid en eventuell frivillig revision?

Ändring av Skatteverkets rutiner

17. Kommer företag som inte har revisor granskas i större omfattning än de som har revisor?
18. I samband med revisionspliktens avskaffande kommer Skatteverket årligen få 40 miljoner från staten. Tror du att detta kommer att räcka?
19. Utöver dessa 40 miljoner i bistånd, vilka resurser anser du behövs för Skatteverket vid avskaffande av revisionsplikten?
20. Hur tror du att målet att halvera antalet skattefel påverkas, om revisionspliktens slopas?

Intervjuguide – Skattehandläggare och skatteinformatör

Introduktionsfrågor

Namn:

Befattning:

1. Får vi lov att använda ditt namn i uppsatsen?
2. Hur länge har du arbetat på Skatteverket?
3. Vad arbetar du med på Skatteverket?

Skatteverket

Mål och strategier

4. Skatteverkets mål är att halvera antalet skattefel till år 2014. Vad anser du om det målet?

Förtroende

5. Enligt Skatteverkets undersökningar är förtroende för myndigheten viktigt i arbete mot skattefel. Hur anser du att man kan stärka detta förtroende?

Bemötande

6. Hur ska en skattehandläggare som arbetar med företagsbesök, bete sig i möte med företag?
7. Hur tillgänglig är en skattehandläggare för en skattskyldig?

Skattefel

8. I Skatteverkets material beskrivs en uppdelning av avsiktliga och oavsiktliga skattefel. Hur självklar är gränsen mellan dessa?
9. Vilka är de vanligaste skattefel små företag begår?
10. Hur bekämpar man som skattehandläggare skattefel i dagsläget?

Revisionspliktens avskaffande

Allmänt

11. Vad är dina tankar kring revisionspliktens avskaffande?
12. Vad tror du att avskaffande av revisionsplikten innebär för Skatteverket?

Påverkan på skattehandläggarens roll

13. Tror du att skattehandläggarens roll kommer att förändras i samband med avskaffande av revisionsplikten?

Påverkan på skattefel i små företag

14. Tror du att företag som inte väljer att ha revisor kommer att uppvisa sämre kvalitet på sitt redovisningsunderlag?
15. Tror du att små företag kommer att utnyttja revisionspliktens avskaffande för att begå skattefel?
16. Vilka skattefel tror du kommer att öka efter ett avskaffande av revisionsplikten?

Påverkan på attityder

17. Hur tror du små företags förtroende för Skatteverket kommer förändras vid en eventuell frivillig revision?

Ändring av Skatteverkets rutiner

18. Kommer företag som inte har revisor behöva informeras om skattesystemet i större omfattning än de som har revisor?
19. I samband med revisionspliktens avskaffande kommer Skatteverket årligen få 40 miljoner från staten till extra kontroller av redovisningar. Vilka ytterligare åtgärder och resurser anser du behövs för Skatteverket vid avskaffande av revisionsplikten?
20. Hur tror du att målet att halvera antalet skattefel påverkas, om revisionspliktens slopas?